

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HERNING GYMNASIUM 1990

ANUP B. SMOU

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

Knud E. Skou
Kunstpædagog ved Herning Gymnasium 1967-87.
Uddannet på Det kongelige Akademi for de skønne kunster i København 1954-64
(malerskolerne og kunstpædagogisk skole).
Medlem af *Billedkunstnernes forbund* og *Kunstnersamfundet*.

Herning Gymnasium

1990

Redaktion:

Anna Wilkens
Steen Visti Jensen
Poul Kildsgaard

Tegninger:

Bo Esbjørn Larsen

Året, der gik

Ved et tilbageblik på skoleåret 1989/90 vil vi naturligvis dvæle lidt ved de særlige begivenheder, som et skoleår præges af.

Først og fremmest er der dimissionen den 22. juni 1990, hvor grengymnasiets sidste årgang blev dimitteret. Denne årgang bestod af

- 41 nysproglige
- 41 samfundssproglige
- 48 matematisk-samfundsfaglige
- 34 matematisk-fysiske
- 31 matematisk-naturfaglige
- 10 musikfaglige fra såvel sproglig som matematisk linje

Grengymnasiets styrke bestod i muligheden for sammenhæng mellem de forskellige fag på den enkelte gren. Fagene var pakket efter princippet – vælg én, og du får tre.

Grengymnasiet havde kvaliteter, men også mangler. Enkelte elever ønskede at sammensætte fagene på tværs af grenene, mere individuelt. Det kunne ikke lade sig gøre. Det giver det nye valgfagsgymnasium til gengæld bedre mulighed for.

Undervisningen på gymnasiet er det, vi koncentrerer vor energi omkring. Den foregår i et tæt samspil mellem lærer og elever omkring faget, men den foregår bag de lukkede døre. Der er ingen tvivl om, at det er både lærerigt og oplevelsesrigt for de, der

deltager. Undervisningen bliver kommenteret og vurderet hver dag.

Undervisningen forekommer mere udadvendt, når den synliggøres i gæstelærere, ekskursioner og studieture, men det betyder jo ikke, at dens indhold ikke i det daglige også er rettet mod det omgivende samfund.

Fællestimer

Af størst betydning for hele gymnasiets kultur er dog de oplevelser, der er fælles for hele gymnasiet. De fælles oplevelser giver på den ene side stof til samtaler på tværs af klasser og årgange. Disse oplevelser og samtaler kommer ofte til at danne fællesnævneren i elevernes opfattelse af, hvad det vil sige at være elev på Herning Gymnasium. På den anden side er det også i kraft af disse, at gymnasiet både indadtil og udadtil kan vise elementer af de kvaliteter, som vi også ønsker gymnasiet skal kendes på.

Formålet med Fællestimerne, der tilrettelægges af Fællesudvalget for alle skolens elever og lærere, er at præsentere den alsidighed og mangfoldighed i gymnasieuddannelsen, der ikke kommer til udtryk i daglig undervisning. Fællestimerne skal tilstræbe at være debatskabende og give unikke oplevelser.

Dette formål er blevet forsøgt efterlevet i de meget forskellige arrangementer.

I den første fællestime læste Ib Michael op af sin bog "Kilroy – Kilroy". Fortællingen er en beretning om en person uden identitet. Gennem Ib Michaels fabulerende fortælling om den identitetsløse persons møde med omgivelserne skabes en skæbnefortælling – en legende om mennesket – om alle menneskers følelse af fremmedhed i verden.

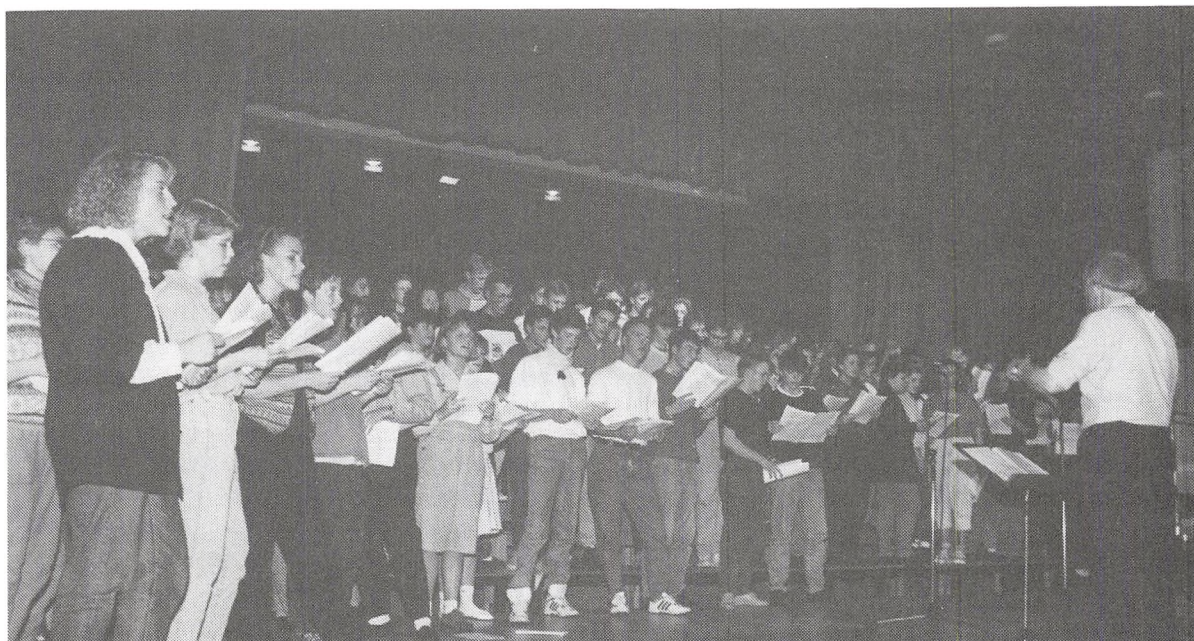
Han var en god fortæller og oplæser, og der var stor spørgelyst bagefter.

Det andet fællestimearrangement var med rejsebogsforfatteren og motorcyklisten Hjalte Tin, der

skildrede sin rejse i Sovjetunionen sammen med sin familie. Han havde sammensat et varieret lysbilledprogram fra deres 17.000 km lange rejse gennem det varierede sovjetiske natur- og kulturlandskab.

"Nordisk identitet – og den voldsomme død". Carsten Vogel gav et koncertforedrag i ord og toner med bidrag fra en saxofon. Han forsøgte at indkredse den særlige nordiske tone i musik og litteratur. Jeg ved ikke, om forsøget lykkedes.

Sidst i april gæstede forfatteren Per Højholt og litteraturforskeren Bo Hakon Jørgensen gymnasiet med et foredrag om nutidslæseren og den danske klassiker. Arrangementet var støttet af Det danske sprog- og litteraturselskab i samarbejde med

Forårskoncert 1990

Undervisningsministeriet. Per Højholt sammenlignede i indledningen arrangementet med et vækkesmøde, hvor Bo Hakon Jørgensen skulle være prædikanten, mens Per Højholt selv aflagde vidnesbyrd.

Prædikanter har noget på hjerte. Det var til tider vanskeligt at få øje på her.

Kommunalvalg 89 (21. nov.) gav anledning til et mangekantet vælgermøde om kommunalpolitiske emner i Herning. Meget stor spørgelyst blandt eleverne.

“Skynd dig – langsomt” var titlen på denne musical, som elever og lærere fra Grindsted Gymnasium opførte som fællestidspåskearrangement. Ideen bygger på Michael Endes eventyrroman “Momo”, der udkom i 1973. I romanen kæmper en lille modig pige for menneskeligheden mod de “grå mænd”, der stjæler menneskenes tid.

Fællestidspåskearrangementet i januar 90 vil uden tvivl blive husket som en af årets helt store oplevelser. Forestillingen 56/96 med Jonathan Ash og Phil Curry var hæsblæsende underholdning. På to timer rockede de to englændere sig gennem rockmusikens historie fra Bill Haley til fremtiden – fra 1956 – 1996.

Programmet dramatiserede i rockens knap 40 årige historie – Haley, Elvis Presley, Beatles, Who, Dylan, Hendrix Marley, Sex Pistols, Bruce Springsteen m.fl. – i stilsikre musikalske udførelser. Undervejs sammenkædede man de store begivenheder på den politiske scene med den musikalske scene: mordet på Kennedy og Luther King, Vietnamkrigen m.v.

Ash og Curry var ekstremt morsomme som de to studieværter i det fiktive BBC-program “Tomorrow’s World”, der var showets ramme.

De kreative fag

De kreative fag har foruden deres bidrag i det almene gymnasiums fagrække markeret sig på forskellig måde i kraft af de muligheder, som den frivillige undervisning i disse fag giver.

Gymnasiets kor deltog i september 89 i et stort korstævne i Ringkøbing.

Rend mig i
COMPUTEREN!

Et musikalsk computerspil....

Program fra musikholdets musical

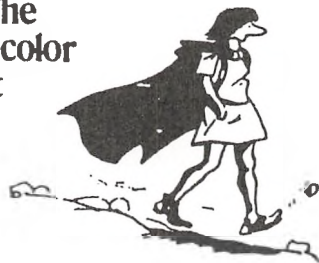
3.g musikholdet opførte i begyndelsen af skoleåret deres hjemmekomponerede musical – “Rend mig i computeren”. Sammen med Henrik Klintholm havde de 10 elever lavet en lille sød historie med masser af musik. Stykket var præget af god musik og dramatik. Teksterne havde de selv lavet.

Herning Gymnasium var vært ved det årlige regionsstævne i idræt. Heri deltog elever fra Ringkøbing –, Silkeborg –, Esbjerg Gymnasium og VGT. Pragtfuldt septembervejr – sol og blå himmel. Herning Gymnasiums ældste drenge vandt regionsstævnet i sin gruppe, mens drenge II blev nr. 5 og pigerne nr. 4 i deres grupper.

Førstepladsen for Herning Gymnasiums ældste drenge gav dem adgangsbilletten til at deltage i finalestævnet i Esbjerg, hvor de blev nr. 3 blandt de 12 deltagende gymnasier fra hele landet.

I slutningen af marts var der afslutning på et halvt års frivillig aktivitet. Siden efterårsferien havde over 100 elever og ni lærere været engageret i det store projekt: Josef and the Amazing Technicolor Dreamcoat. Musicalen er skrevet af Andrew Lloyd Webber og Time Rice specielt for skolekor og unge. Det er en fri fortolkning af historien om Josef fra Det gamle Testamente med masser af sange,

Joseph And The Amazing Technicolor Dreamcoat

danspiger, kameler og eksotiske optrin. Hver onsdag eftermiddag i foregående halve år var gået med prøver, danspiger i gymnastiksalene, solister og kor i musiklokalerne, orkesterprøver i festsalen, rekvisitproduktion i formningslokalet.

Det var et ambitiøst projekt, som lykkedes. Jeg tror, at alle syntes, at det var flot udført af elever og lærere.

Kongebal 90.

Selv om tekst og musik til årets kongebal ikke var skrevet af Lloyd Webber og Tim Rice, så morede 800 mennesker sig kongeligt over revyen. Det skrev Herning Folkeblad selv – så det er ganske vist.

Revyen var lavet som et indsamlingsshow til fordel for asylsøgende trækfugle. Fremførelse, scenografi, teknik og lys demonstrerede en professionalisme hos eleverne. Det gjaldt også den efterfølgende fest for 1300 deltagere. Det viste nok en gang, at de på forbilledlig måde evner at planlægge, organisere og afvikle et meget stort arrangement. Det er også en del af de almene kundskaber, elever bør have med herfra.

Internationalt samarbejde

Internationalt samarbejde er blevet opprioriteret i indeværende skoleår.

Således har der i år været udveksling mellem to af vore gymnasieklasser og skoler i både Krakow i Polen og Mulhouse i Alsace, Frankrig.

Endvidere har to lærere i foråret været på Island for at forberede et udvekslingsprogram mellem et islandsk gymnasium og Herning Gymnasium.

Hendes Majestæt (Diana Baandrup) sendte de varmeste hilsner til deltagerne i kongeballet

I månederne oktober 89 til marts 90 har man i Ringkøbing amtskommune og i det engelske Hertfordshire County gennemført et usædvanligt uddannelsesprojekt i fællesskab: Et projekt, hvor uddannelsesinstitutioner og industri har slået sig sammen om løsningen af en konkret opfinderopgave.

Projektet gik ud på at inddrage unge uddannelsessøgende i løsningen af problemet: Kan man fremstille farvekort maskinelt, så de bliver bedre end dem, man i dag fremstiller? I dag fremstilles farvekort nemlig manuelt overalt i verden. Det er besværligt, og farvekortene bliver ikke engang specielt indbydende at se på. Disse farvekort spiller en hovedrolle i forbindelse med såvel produktion af som salgsarbejdet ved lancering af tøjkollektioner. Kunne man forskønne farvekortene og rationalisere fremstillingen af dem, ville det være et gennembrud for tekstilindustrien.

Fra Herning Gymnasium deltog tre elever sammen med elever fra Ikast Gymnasium, Konfektions- og trikotageskolen i Herning samt Eksportskolen i Herning. Fra England deltog ligeledes 12 elever.

Projektet har ligget uden for skoletiden både her og i Hertfordshire, for det har ikke været tanken, at det skulle kunne erstatte den ordinære undervisning. Miljøet omkring Herning Kunstmuseum har været en støttepille i hele projektet.

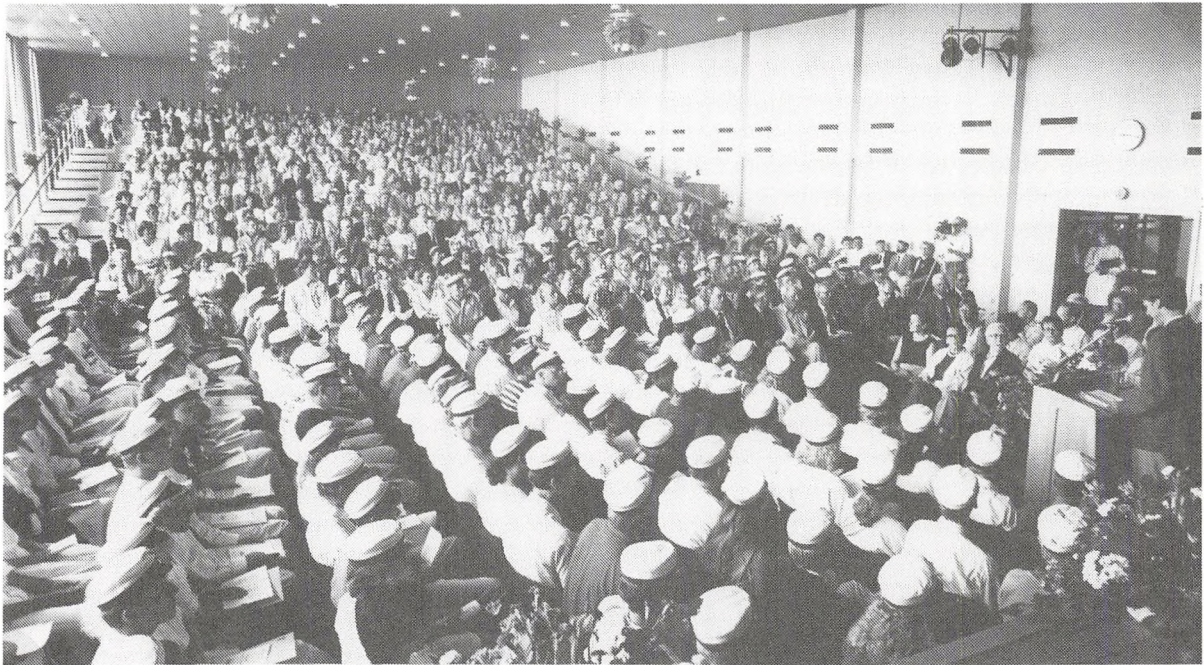
Internationalt samarbejde vil i det kommende år blive yderligere opprioriteret. Vi har mange nye projekter på bedding.

Dette skoleår har været spændende. Utroligt mange spændende initiativer er blevet udfoldet. Det håber vi, at resten af årsskriftet også vil vidne om.

Søren Brøndum

Studenter 1990

Herning Gymnasium dimitterede i 1990 205 studenter. 85 var sproglige og 120 matematikere.

3a

Øverste række fra venstre

Mads Lund
 Ernst Müller
 Jakob Schaarup
 Casper Dahl Hansen
 Jes Peter Grønning
 Kenneth Stisen
 Lars Skjærbæk
 Morten Velling

Midterste række fra venstre

Alice Holste
 Mai-Britt Nielsen
 Susanne Povlsen
 Heidi Junge Jensen

Anne Marie Krogstrup
 Helene Lawets Hansen
 Angela Basili
 Vivian Krarup
 Louise Thiem

Forreste række fra venstre

Laila Pedersen
 Hanne Duedahl
 Kirstine Kejser
 Karina Bentsen
 Ulla Meyer
 Anitta Sørensen
 Irene Petersen
 Charlotte Andersen

3b

Øverste række fra venstre

Marcus Winther-John
 Jan G. Sørensen
 Christian Tim Jensen
 Thomas Schmidt
 Ulrik Damsgaard

Midterste række fra venstre

Gitte Nielsen
 Tina Holdgaard Jensen
 Lisbeth Wium-Andersen
 Anette Bach Sørensen
 Bende Hauge Jensen

Ingrid Helene E. Jensen
 Iza Kwapien-Kragh
 Karina M. Hansen

Forreste række fra venstre

Annemarie Wyke
 Charlotte Hoffmann
 Lene Hartvigsen
 Anne Sofie V. Frandsen
 Lone Krogh-Jensen
 Christina Leth
 Malene Baadsgaard
 Yvonne Aas

3c

Øverste række fra venstre

Line Ballisager
 Kirsten Finnerup
 Anne Louise Hyldal
 Nicolina Binzer
 Heidi Isager Rasmussen
 Gitte Frahm Jørgensen
 Maren Christine Sørensen
 Lisbet Petersen
 Jane Kristiane Nielsen

Midterste række fra venstre

Per Sønderkov
 Anne Hindkjær Schaarup
 Birgitte Hareskov

Iben Borbye
 Josephine Choi Lund
 Lene Vestergaard Skjærris
 Malene Almaas
 Bjarne Tersbøl

Forreste række fra venstre

Thomas Abraham Nielsen
 Mette Pallesen
 Flemming Lyngholm
 Jonna Karina Knudsen
 Morten Bech Jensen
 Anne Vibeke Frank
 Claus Lyngholm Nielsen
 Ann Jeanett Herskind

3d

Øverste række fra venstre

Betina Hansen
 Birgitte Andersen
 Pernille Madsen
 Anne Mette Olsen
 Malene Carstensen

Midterste række fra venstre

Tina Hejbøl
 Dennis Hvam
 Henrik Jensen

Ulrich Eder
 Carina Kristensen

Forreste række fra venstre

Hanh Thi Quach
 Charlotte Enevoldsen
 Henriette Nielsen
 Lena Nielsen
 Lone Korsgaard
 Lone Larsen

Mangler: Jane Dyrholm Clausen

3u

Øverste række fra venstre

Palle Nowack
 Jacob Vejby-Christensen
 René Amini
 Carsten Andresen
 Morten Schiff
 Morten Frank Mogensen
 Niels Peter Olesen

Midterste række fra venstre

Gitte Pedersen
 Søren Kold
 Jonas Torp
 Kurt Jensen

Erik Søbjerg
 Jesper Bjerre
 Louise Knudsen

Forreste række fra venstre

Inge Uhrskov
 Marlene Kristensen
 Kamilla Kristensen
 Lonny Iversen
 Lotte Dahlgaard
 Marie Jensen
 Tine Sørensen
 Trine Pedersen

3x

Øverste række fra venstre

Thomas Brinch Lindquist
 Tommi Brian Ø. Rasmussen
 Kim Sahlholdt
 Mikkel Abildtrup Pedersen
 Brian Bek Jensen
 Frank Kristensen
 Carsten Frank Madsen
 Anders Thormann

Midterste række fra venstre

Mette Thomasen
 Jesper Bønløkke Pedesen
 Morten Backhausen
 Poul Madsen

Jakob Jersild Olsen
 Lars Sinkjær Andersen
 Allan Hestbæk Pedersen
 Peter Holm Sørensen
 Gitte Bendixen Sørensen

Forreste række fra venstre

Christina Tranberg Mortensen
 Tina Bylov Andersen
 Pernille Sand Andersen
 Lene Ramus
 Malene Pilely
 Karin Schjødt Nielsen
 Hanne Strunge Nielsen
 Mette Pouline Mygdam

3y

Øverste række fra venstre

Martin Gludsted
Lars Frederiksen
René Nygaard
Flemming Bajlum
Johnnie Andersen
Michael Norup

Midterste række fra venstre

Ole Jensen
Jacob Nielsen
Finn Hansen
Henriette Hald

Rikke Kristiansen
Jesper Johannesen
Jens Henningsen
Thomas Nielsen

Forreste række fra venstre

Dorthe Blaabjerg Andersen
Dorte Andreassen
Mette Eriksen
Rikke Thrige
Lotte Poulsen
Tina Jensen

3z

Øverste række fra venstre

Claus Riis Gravesen
 Morten Flyvholm
 Lars Handrup
 Allan Ryssel Møller
 Ole Rolsted Hansen
 Bjarke Emborg Kragelund
 Dan Ørum Moritz
 René Pedersen

Midterste række fra venstre

Heine Dalgaard
 Carsten Bondrup
 Annelise Fuglsbjerg
 Helle Mariann Rosbjerg

Christine Buhl Johannsen
 Diana Baandrup
 Jens Krieger Røyen
 Jacob Brødløs

Forreste række fra venstre

Rikke Schou Jeppesen
 Anita Christensen
 Rikke Dorete Hannibal
 Dorthe Guldager Mikkelsen
 Lotte Søndergaard
 Susanne Holst Jensen
 Anne-Mette Rafn Christensen
 Tine Schjelde

3ø

Øverste række fra venstre

John Lund Elmholdt
 Ole Dahl Kjær
 Lars Skibild Jensen
 Sune Hessellund Jeppesen
 René Velling Jensen
 Søren Vittarp
 Mads B. Tuxen

Midterste række fra venstre

Morten Borup Nørgaard
 Sven Rune Schween
 Jesper Bødker
 Torben Sandbæk Svane
 Leif Herbst Larsen
 Jesper Sand Andersen

Jakob Rørbech Marstrand
 Michael Brammer
 Bruno Skibbild Christensen

Forreste række fra venstre

Karina Rasmussen
 Anne-Sofie Andersen
 Hanne Møller Nielsen
 Helene Lykke Albrechtsen
 Janny Elmholdt
 Lotte Østergaard
 Pernille Overgaard
 Liselotte Krarup
 Christel Villemoes

Fraværende: Thi Thuc Uyen Nguyen

Personalia

Vi kunne ved skoleårets start byde velkommen til Bent Vestergaard Petersen, der underviser i biologi. Endvidere vikarierede adjunkt Ann Mona Rasmussen i faget dansk i forbindelse med en orlov.

Og så måtte vi ved skoleårets afslutning opleve, at tre kolleger efter mange års virke ved gymnasiet valgte at søge nye udfordringer andre steder.

Det drejer sig om adjunkt Eva Veibæk (engelsk og dansk), adjunkt Erik Fjølner (samfundsfag og geografi) samt adjunkt Jens Kjørby Rasmussen (biologi og idræt). Alle tre vil blive savnet som gode kolleger og lærere, der har ydet deres væsentlige bidrag i skabelsen af en god skole.

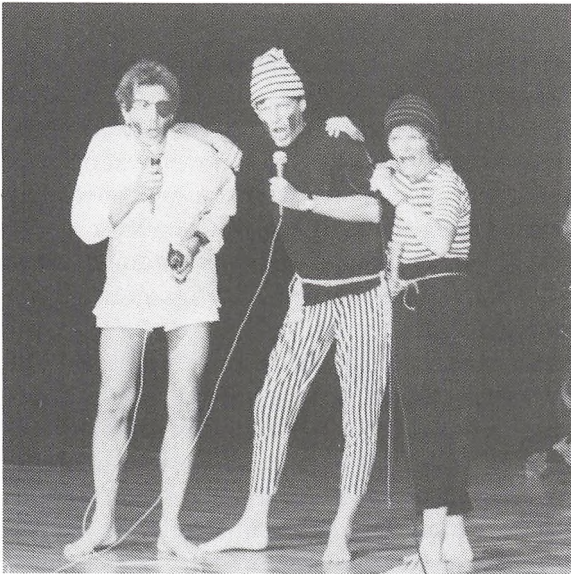
Søren Brøndum

*Pedel Preben Salomonsen på kommandobroen.
Indførelsen af EDB-styret klimaanlæg har løst 15 års indeklimaproblemer.*

Sidste skoledag

Lærerne arrangerede en afslutningsfest for 3.g'erne aftenen før sidste skoledag. Nogle af lærerne opførte en revy skrevet til lejligheden af Eva Veibæk.

*3 røvere forsøger at skræmme 3.g'erne
(Thorkil Axelsen, Søren Brøndum & Eva Veibæk)*

*“O min Svanhilde!”
–singer Bo Esbjørn Larsen til Birgit Krægpøth*

Spændende teaterprojekt på Herning Gymnasium:

Josef

en musical med amatører

3 festlige aftener blev det til i marts 90 med opførelsen af Tim Rice og Andrew Lloyd Webbers musical Josef. Ikke mange synlige eller hørbare kiksere, tilsyneladende overblik, koncentration og kunnen.

Hvordan når man dertil? Hvordan forløber en proces med 100 mennesker og et klart mål: en forestilling, der kan præsenteres offentligt. Ikke uden problemer i hvert fald. Måske kan disse problemer, men også glæderne, antydes ved en gennemgang af forløbet.

I maj 89 fik jeg ideen efter at have produceret adskillige forestillinger på skolen alene eller sammen med en enkelt kollega. Da teaterproduktion altid er et tidskrævende og nervepirrende job, henvendte jeg mig dels p.g.a. projektets størrelse, dels p.g.a. dets karakter – det krævede faglærere f.eks. inden for musik – til samtlige kolleger i musik, formning og idræt. 7 gik med på ideen, og vores opgaver blev grovfordelt, før eleverne blev inviteret med. Her meldte sig ca. 75 elever til forskellige opgaver.

Den første større frustrationsperiode opstod da, både hos elever og lærere, idet alle elever ikke kunne få deres højeste ønske opfyldt, og idet der ikke var det ideelle antal tilmeldinger til nødvendi-

ge opgaver. Det var f.eks. mere end vanskeligt at skaffe 11 – syngende med den rette stemmefordeling – brødre til Josef!

Vi var nu nået til efterårsferien 89, og produktionsperioden gik for alvor i gang med prøver i de forskellige funktionsgrupper. Vi oplevede her mange dejlige timer, hvor elev- og lærerroller af og til var brudt ned, og hvor eleverne viste, hvor ansvarlige, voksne og kreative, de kan være, og hvor glæden ved at arbejde sammen mod en opførelse var på sand amatørvis – her kan kun fornøjelse og ansvarlighed drive værket. Men vi så også, hvor svært det var for både elever og lærere at fastholde det meningsfulde i de små enkeltdele, hvis placering i den store helhed ikke altid var indlysende, og hvor elevernes mange andre gøremål betød frafald og forsømmelse med surhed hos kammerater og lærere som resultat. Selv om vi selvfølgelig ikke kan begynde med at vise, hvordan forestillingen bliver til slut, har vi nok lært, hvor vigtigt det er, at den enkelte medvirkende, hvad enten vedkommende synger og spiller, danser, laver programmer eller kostumer tidligt får dannet sig et billede af helheden. Og også hvor vigtigt det er, at lederne af de forskellige arbejdsområder er enige om, hvad det er, der arbejdes henimod – i temmelige nøjagtige detaljer. At tid og penge også sætter nogle

Josef er Jakobs yndlingsøn

begrænsninger er også en lære af denne del af processen.

Sidste del af processen – den koncentrerede sammenkøring lige op til forestillingen – er den mest spændende, tilfredsstillende og nervepirrende pe-

riode – nu er det næsten for sent, hvis dette eller hint mangler, eller aftaler ikke er blevet overholdt. Her kan falde knubbede ord, men også knus og ros, og følelsen af virkelig at være sammen om noget, der har kostet arbejde, men også giver et tilfredsstillende resultat, er heldigvis dominerende.

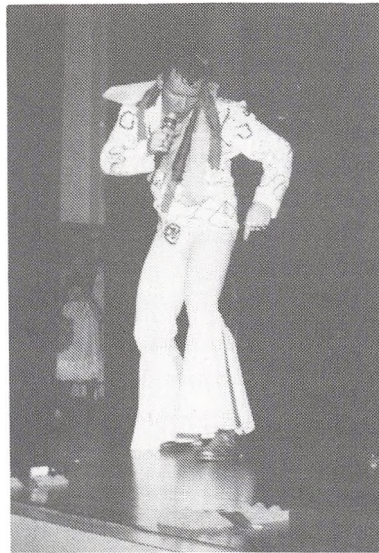
Annette Koldkjær Højlund

Josefs forhold til til Potifars hustru afsløres

Josefs brødre springer ud som cowboys og ledsages af cowgirls

Farao springer ud som Elvis

Østeuropa under forvandling

Studierejser har et fagligt – og ofte tværfagligt – indhold, d.v.s., at undervisningen i en periode forlægges til udlandet og foregår under andre former. 3 af 3.g-klasserne besøgte i ugen før efterårsferien 1989 østeuropæiske lande, henholdsvis Polen, Ungarn og Tjekkoslovakiet. Tidspunktet kunne næppe være mere gunstigt: det blev til intet mere end verdenshistorie oplevet fra 1. parket.

Ungarn

Som bekendt har gæringen i Østeuropa stået på i mange år – men indtil i fjor har resultaterne af den været magre. Vi var derfor mere end sædvanligt heldige, da vi på vores studietur til Ungarn, før efterårsferien 1989, dumpede ned i begivenheder vi nok senere vil komme til at kalde revolutionerne i 1989! Under forberedelserne til turen, der begyndte i foråret 1989, fandt vi mange spørgsmål, vi ville prøve at få belyst, og da turen nærmede sig, var selve begivenhederne ved at tage fart. Magtapparater i Ungarn var parate til at opgive monopol og for hver dag, der gik, blev det mere klart, at Sovjetunionen ikke med magt ville opretholde de legale regimer i Østeuropa. Vi så følgerne, da vores bus kørte gennem Østrig: en endeløs række Trabant og Ladaer på vej fra DDR, via Ungarn og Østrig, til Vesttyskland. Selve byen Budapest virkede ikke så fremmedartet, bortset fra sproget. Der til kom det handicap, at ungarsk ligger så langt fra dansk at vi kun kan gætte os til betydningen af ganske få ord. Men priserne kunne vi finde ud af –

Hovedbanegården i Budapest

og alt var billigt, oftest rørende og alt for billigt. Vi var i operaen for kr. 1,25. De professionelle illegale pengevekslere og vor guides (tidligere elev hos os, nu fastboende i Budapest) beklagelser over dårlige ungarske varer (f.eks vaskepulver) og dyrtid (mange var nødt til at have to jobs for at klare sig) afspejlede et samfund ikke kun i forandring, men i meget alvorlige problemer.

Problemerne blev belyst af et parlamentsmedlem, der kom for at holde foredrag for os. Han var medlem af det kommunistparti, der havde opløst sig selv, medens vi var undervejs til Budapest. Han var nu medlem af de Demokratiske Socialister (og stadig direktør for en stor kooperativ virksomhed). Han gennemgik Ungarns frustrerende historie efter 2. verdenskrig og fortalte bl.a., at der sad et udvalg, der arbejdede med, hvad man f.eks. skulle gøre ved mindsten over russere, der faldt, medens de ydede "broderlig hjælp" i 1956. Fornemmelsen af usikkerhed var udtalt – vi var der jo før Berlinmurens fald – men befolkningens berettigede ønsker om højere levestandard var svære at indfri. Produktionen *skulle* gøres mere effektiv, om den var offentligt ejet eller på private hænder var underordnet, nøgleordet var effektivitet. Ungarn behøvede vestlig hjælp for at genindtage sin plads som et europæisk land. Fra næstkommende mandag ville andre politiske partier være fuldt lovlige, og folks politiske overbevisning var staten uvedkommende.

Selv om eleverne prøvede at fiske efter detaljer om, hvorledes det havde været muligt at overleve og f.eks. få en uddannelse i tiden efter 1956, var der stadig dunkle punkter i Dr. Lörinc Matos' beretning.

Frihedsstatuen

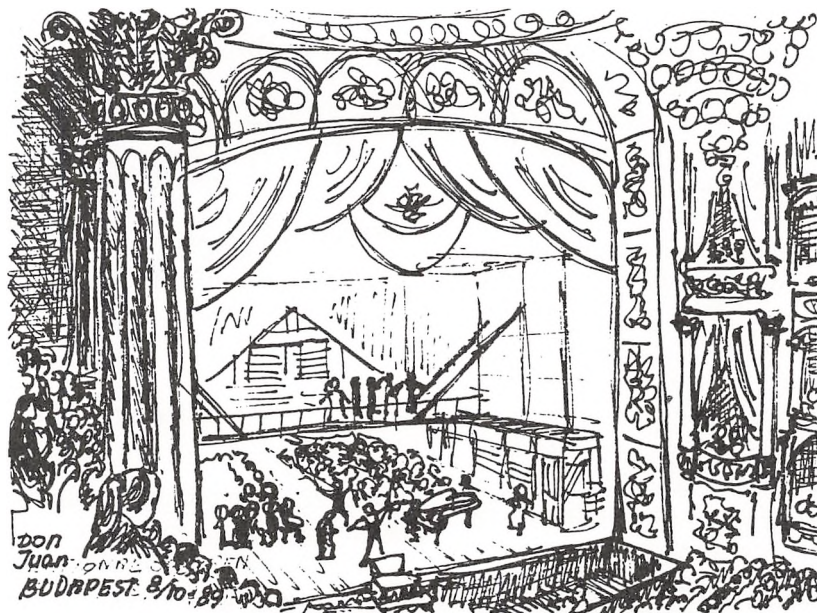
Den famlende holdning over for de mange problemer fremgik endnu klarere af et andet foredrag, vi hørte. En mand fra Husmandsbevægelsen (nu Husmandspartiet) snakkede også om effektiv produktion. Burde jorden privatiseres? Hvad med pensioner til de ældre på kooperativerne? Staten havde jo ikke råd til at betale. Hvordan kunne priserne på landbrugsvarer hæves (vores tolk troede, at hun havde hørt forkert og sagde "sænkes") sådan at landbruget fik sine omkostninger dækket? Burde Husmandsbevægelsen blive til et politisk parti – og dermed få en politik på andre områder end kun, hvad angik landbruget? Problemer, problemer. Vores danske betalingsbalanceproblemer forekom små.

Elevernes reaktioner på, hvad de så og hørte, både fællesoplevelserne og dem på egen hånd, var ret entydige. Det var fantastisk at være til stede – midt i forandringerne!

Ved den store paradeplads stod der tidligere en meget stor statue af Lenin. Det var meget tanke-

vækkende, at kun hans – meget store – støvler stod tilbage øverst på sokkelen, da vi var der. Men den røde stjerne troned endnu øverst på partihovedkvarteret.

Ordin Skjæveland

Don Juan i Operaen

Polen

I tårnet på Krakows berømte kirke, Mariakirken, spiller hver dag og hver time en mand på trompet. Fanfaren er gammel, fra det 12. årh. og havde betydning, da fjenderne var de fra syd kommende folkestammer. Der er ikke tale om, at man har sat en båndmaskine til at spille, det er en levende mand.

Det er heller ikke tale om en kunstig turistservice – næh, tanken er snarere, at man på den måde holder den historiske erfaring levende.

Trompetisten er en levende myte, fordi han døde med en pil gennem struben, skudt af de fremstormende fjender.

En smuk og tragisk historie? Ja, men ikke uden betydning for nutidens polakker. De har gennem de seneste år oplevet en forandring i deres samfund, ja, i hele Østeuropa, som ingen ville have troet mulig for blot et år siden! Men de har ikke fået friheden "gratis"! Og de er heller ikke "sikre". Deres virkelighed er i dag endnu mere besværlig end den var i de hårdeste kommunistiske dage – de synes, at de i dag har fjender kommende fra flere sider – men i modsætning til en del af de andre østlande væbner man sig med tålmodighed og har sans for tidens betydning i Polen.

At man kan dette skyldes uden tvivl forståelsen af historien. Den er ikke død, den er levende virkelighed, ja, levet virkelighed. Enhver polak føler det som sin opgave at værne om nationen, beskytte byen og kirken, ligesom trompetisten gjorde for hundreder af år siden. Fjenderne er der stadig. Man skal ikke have været længe i Polen, før man mærker, at eksempelvis Tyskland stadig er noget, man ser på med en vis uro, især nu da det er blevet til een stat.

Men det er ikke som turist i al almindelighed, at man føler denne uro. Det kan man kun gøre ved at flytte ind i det polske hjem og leve som og med den polske familie.

Måske vil man indvende, at man ikke kan finde sandheden om Polen ved at bo en uge i en tilfældig polsk familie – uanset hvor gæstfri den er. Det er der

naturligvis noget om, men alligevel er der meget at lære. Der er trods alt stor forskel på at se statistikker og procenter – og så leve mellem dem!

Først og fremmest kan man tale om værdien af nuancer. Sansen for de mange nuancer, skabt af mange forskellige menneskers leven efter tradition og samfundsgivne vilkår, er af stor betydning for en udenforståendes mulighed for forståelse. Turistens "hotelvinkel", journalistens "sensationsvinkel" eller forretningsmandens "økonomivinkel" er farlige enøjede synsvinkler, hvis man ikke har noget at relatere det til, en selvsagt erfaring, som kan sætte f.eks. den økonomiske statistiks meddelelse om høj inflation i relation til virkelighedens lønninger og priser på madvarer.

For det polske menneske gælder i høj grad en erfaring, som vi kan lære af – at virkelighed ikke er et "nu", men rummer linier bagud til en fortid, til forfædre, som handlede mønstergyldigt, som viser vejen selv i den opbrudstid, som opleves i denne tid i Østeuropa.

I virkeligheden er denne livsopfattelse en måde at forbinde den enkelte med historien og dermed samfundets helhed. Mennesket undgår på denne måde at blive atomiseret. Det får en mulighed for at finde sig en plads i helheden uden at forsvinde.

Anders Sørensen

UK + DK = OK

Projekt '89

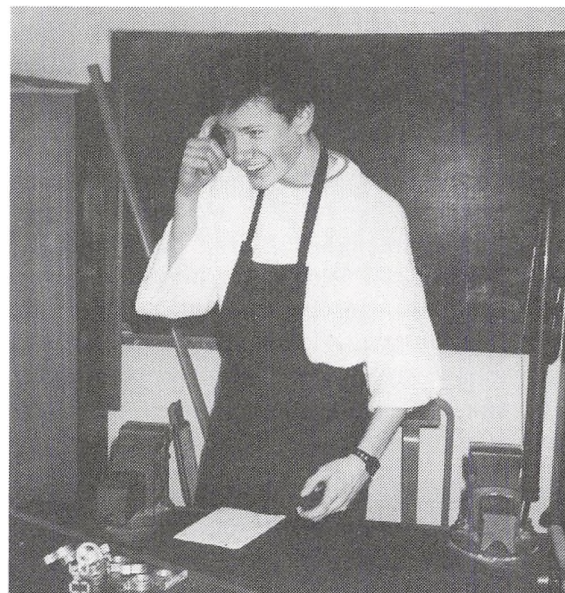
Lærerigt og spændende – uden tørre tal og formelsamlinger

I har måske allerede hørt lidt om, at der sidste skoleår var 3 af skolens (heldige!!) 2.g-matematikere, som deltog i et engelsk-dansk udviklingsprojekt. MEN – kære 2.g'ere, det var ikke en engangsforestilling. I år er det jer, der har chancen for at opleve noget lignende.

Da vi startede sidst i oktober 1989, havde vi kun en vag forestilling om, hvad vi gik ind til. Nøgleordene for dette pilot-projekt var INDUSTRI, UDDANNELSE, DESIGN og TEKNOLOGI, og som toppen på kranssekagen – vi skulle samarbejde med engelske elever. Lidt overvældede og uden helt at vide, hvad det drejede sig om, sagde vi ja tak til at deltage. Det lød så spændende, at vi uden tøven lovede, at vi ville bruge lidt ekstra tid (uden for skoletid) på arbejdet. Siden har det da også vist sig, at det intet havde at gøre med det skolearbejde, vi kendte.

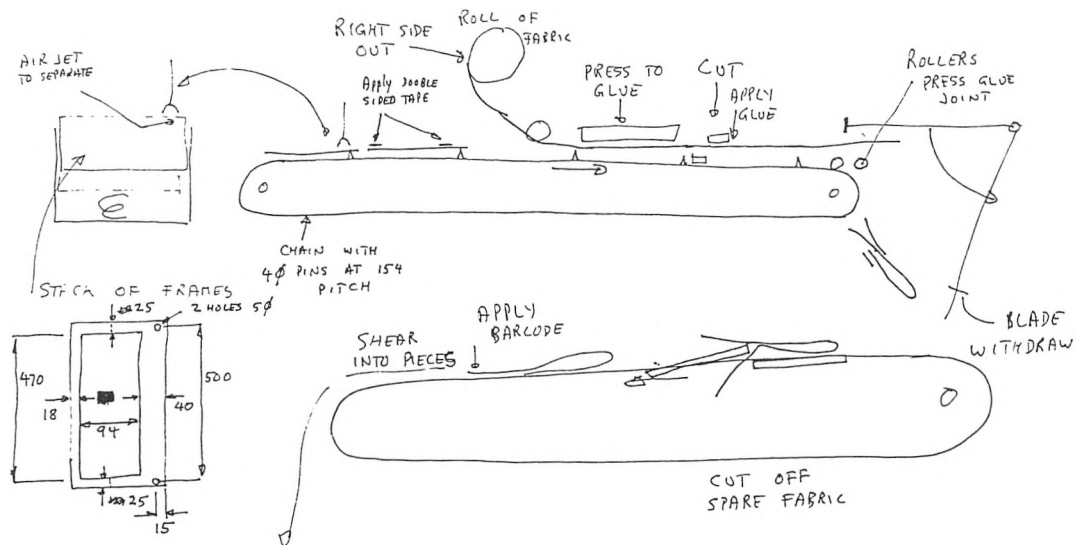
At arbejde blev samtidig at opleve!

Vi startede som sagt sidst i oktober med en introduktion på kunstmuseet i Birk, hvor også de engelske elever deltog. De var indkvarteret privat hos os og var her ca. en uge. I denne uge fik vi helt præcist

Nye måder at tænke på

klargjort hvilket problem, vi sammen skulle forsøge at løse: Opgaven var at forbedre tekstilindustriens farvekort (kort, som indeholder informationer om f.eks materiale, design, farvenumre og -mønstre) eller evt. finde et helt nyt alternativ samt at lave en maskine, der kunne fremstille kortene mere effektivt. Problemet med de traditionelle farvekort er, at der relativt let opstår fejl ved brugen af dem. Desuden bliver de oftest fremstillet manuelt (en langsommelig proces) og de er sjældent specielt

En af arbejdstegningerne til farvekortmaskinen

salg) og under analyseringen af problemet besøgte vi Brandtex, hvor vi fik et godt indblik i brugen af kortene.

I løbet af den følgende måned arbejdede vi så hver for sig på alternative forslag – adskilt af Nordsøen, men dog i forbindelse med hinanden. Det indebar yderligere virksomhedsbesøg, hvor vi lærte nye ting, og hvor vi oplevede lidt af “samfundet” uden for HG!

I december rejste vi så en uge til England, nærmere betegnet til Loughborough University. Her diskuterede og analyserede vi begge nationers forslag på kryds og tværs og fandt frem til et nyt kombineret løsningsforslag.

I tiden derfra og frem til februar, hvor vi igen rejste en uge til England (og var privat indkvarteret), blev der i DK fremstillet et – i vores øjne – perfekt

farvekort, mens de i England med professionel hjælp fik lavet tegninger til den maskine, vi skulle lave. Hele den uge i februar arbejdede vi fra morgen til aften i Hitchin Boys School’s metalværksted. DET var anderledes, men fantastisk spændende – og resultatet blev, med hjælp fra både en ingeniør og flere lærere, en (næsten færdig) maskine til fremstilling af vores farvekort. Stolte – det var vi, men nok en smule beklemte, da den i marts måned sammen med de engelske elever og lærere blev transporteret til Danmark for at blive præsenteret. Det foregik igen på Kunstmuseet i Birk, og denne gang var der inviteret både politikere, erhvervsdrivende, folk fra uddannelsessystemet, forældre m.fl.

Vores ide med det nye farvekort blev åbent modtaget, men selvfølgelig også kritiseret, og arbejdet med projektet fik vi megen ros for.

Projekteringen og produktet

Projektet indebar også oplevelser, der ikke havde med farvekort at gøre. Der blev knyttet mange venskaber, og vi havde nogle virkelig gode ture til England. Selv om det var koncentreret arbejde, havde vi da også lidt fritid, – der blev bl.a. tid til en London-tur, og vi opdagede at en “screw-driver” ikke kun fandtes i værkstedet – det var også en drink. På en gammel engelsk skole oplevede vi elever i skoleuniformer og lærerinder med knold i

nakken – en stor kontrast til det, vi så på vores virksomhedsbesøg, nemlig effektiv moderne teknologi.

Projektet havde altså mange sider og var et udfordrende og anderledes tillæg til vores gymnasieuddannelse.

Held og lykke med de fremtidige projekter.

Thomas og Malene, 3u.

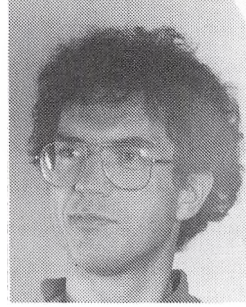
Skolens ansatte

Anne Albinus
lektor
studievejleder, fransk

Ruth Ask
kantinemedhjælper

Thorkil Axelsen
adjunkt
samfundsfag, fransk

Bente Bisgaard
lektor
spansk, fransk

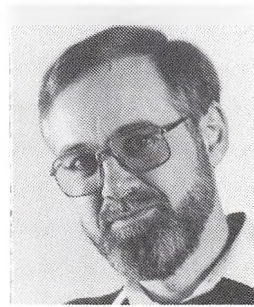
Lise Merete Blüthgen
lektor
historie, eng., spansk

Jonna Byriel
lektor
dansk

Søren Brøndum
rektor
samf., geo., erhv.øk.

Erik Bøegh
lektor
dansk, latin, oldt.

Vagn Åge Christensen
 lektor
 historie, oldt.

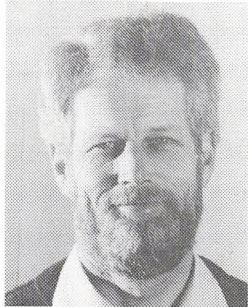
Karen Else Christoffersen
 lektor
 fransk, russisk

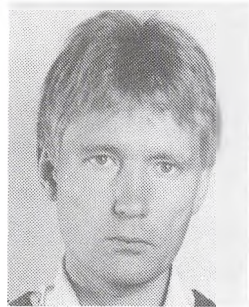
Kirsten Colstrup
 lektor
 fransk, musik

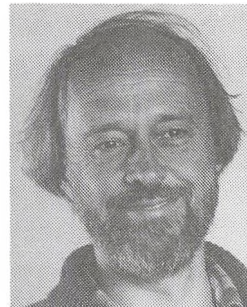
Stig Dinsen
 adjunkt
 engelsk, fransk

Niels Fiil
 lektor
 matem., kemi, naturfag

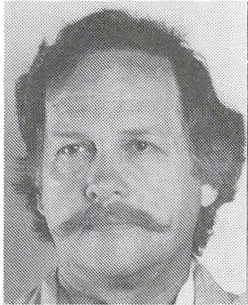
Claus Gregersen
 adjunkt, datavejleder
 mat., fysik, data, naturfag

Henrik Klintholm
 lektor
 musik

Kristian Holst
 adjunkt
 kemi, fysik, naturfag

Jens Hostrup
 lektor
 engelsk, tysk

Annette Koldkjær Højlund
 adjunkt
 dansk, dramaturgi

Connie Jakobsen
 sekretær

Mona Jensen
 adjunkt
 tysk, billedkunst

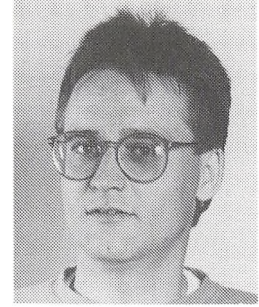
Peter Lundby Jensen
adjunkt
samfundsfag, musik

Sten Visti Jensen
lektor
dansk, oldt., filosofi

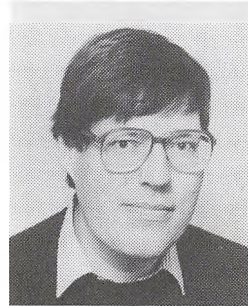
Ruth Johansen
kantinemedhjælper

Jens Jørgensen
adjunkt
dansk, idræt

Michael Jørgensen
adjunkt, skemalægger
fysik, mat., naturfag

Poul Kildgaard
studielektor
samfundsfag, historie

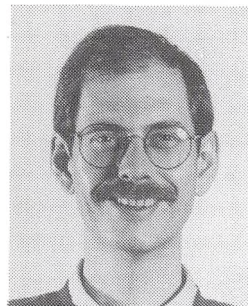
Alice Kramer
adjunkt
matematik, fysik, naturfag kemi, naturfag, teknikfag

Erik Kristensen
lektor

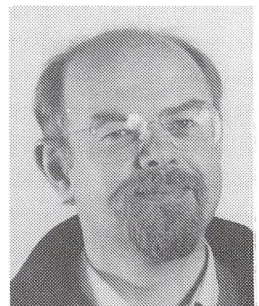
Birgit Krægpøth
lærer
idræt

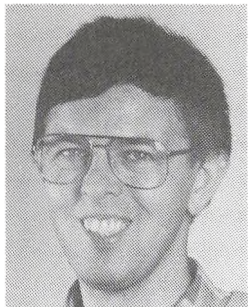
Bo Esbjørn Larsen
adjunkt
historie, billedkunst

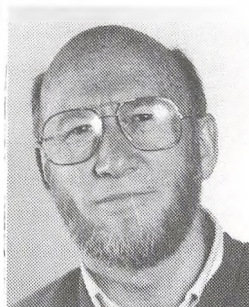
Eva Mose Larsen
lektor
dansk

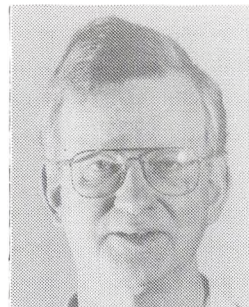
Peter Lenler-Eriksen
lektor
biologi

Steen Noer Madsen
adjunkt
historie, latin

Per Mark
studielektor
matematik, naturfag

Johan Maul
lektor
kemi, fysik

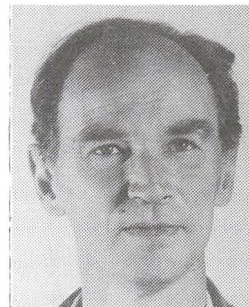
Lars Møller
pedel

Rita Fløe Møller
sekretær

Birgit Nellemann
adjunkt
studievejl.dansk, historie

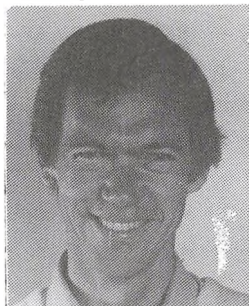
Henning Nielsen
lektor
biologi

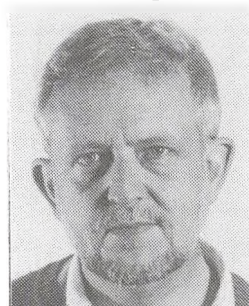
Inge Nielsen
teknisk medhjælper

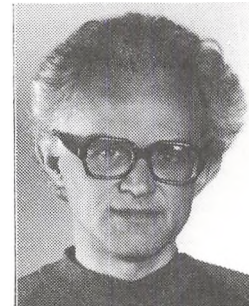
Lotte Nielsen
kontorelev

Niels Linde Nielsen
lektor
studievejleder, geografi

Søren Nissen
lektor
tysk, oldt., dansk

Bent Vestergaard Olesen
lektor
matematik, naturfag

Anne Overgaard
adjunkt
engelsk, idræt

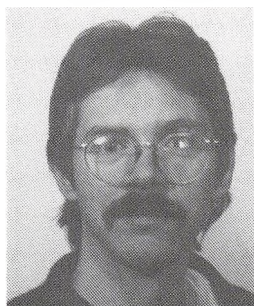
Bjørn Pedersen
adjunkt
engelsk, fransk

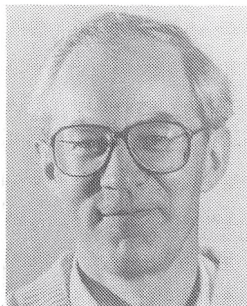
Ditte Pedersen
kantineleder

Doris Thing Pedersen
biblioteksassistent

Bent Vestergaard Petersen
adjunkt
biologi

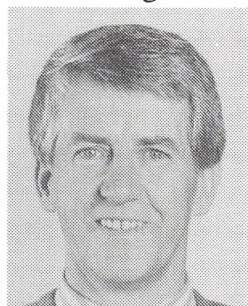
Jørgen Rasmussen
lektor
tysk, idræt

Poul Børge Rosendahl
adjunkt
engelsk, tysk

Finn Rosgaard
lektor, inspektør
historie, engelsk

Preben Salomonsen
pedel

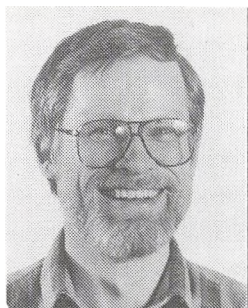
Ordin Skjæveland
studielektor
historie, engelsk

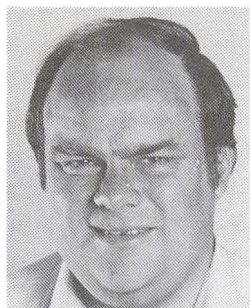
Beate Skou
lærer
billedkunst

Erik Stabell
lektor
fysik, matematik

Anders Sørensen
adjunkt
dansk, religion

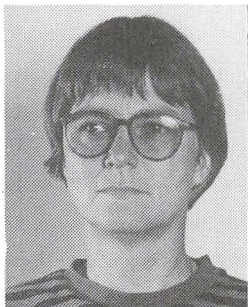
Ole Skovgaard Sørensen
adjunkt, skemalægger
matematik, fysik, naturfag

Hans Jørgen Thomsen
lektor
historie, religion

Niels Henrik Thormann
lektor
samfundsfag, historie

Tordis Vang-Pedersen
lektor
geografi

Anna Wilkens
adjunkt
tysk, religion

Ruth Ødgaard
sekretær

Tidligere i årsskriftet har der været 2 artikler med udgangspunkt i studierejser. Som sagt skulle studierejser gerne give et fagligt udbytte, men helst skulle den også blive en dannelsesrejse: en rejse der udvider ens horisont og kommer til at betyde noget for ens personlige udvikling. Den klassiske dannelsesrejse er en opsøgning af vores historiske rødder og identitet. Pensioneret lektor ved Herning Gymnasium Erik Merrild er blevet overtalt til at lade årsskriftet trykke dette fornemme og underfundige stykke prosa, der personligt og elegant formidler en humanistisk dannelsesstradition, som gymnasiet fortsat føler sig forpligtet på.

Erik Merrild

f. 3.2.1911, student fra Herning Gymnasium 1928, cand.mag. 1935 fra Københavns Universitet. Efter militærtjeneste og vikariater adjunkt (1941), senere lektor ved Herning Gymnasium indtil pensioneringen 1976. Studioophold ved udenlandske universiteter, rejser i Tyskland, Italien, Jugoslavien og Grækenland. 1979 lærebogen Tysk på en anden måde (Gyldendal).

Gunnar Jespersen

f. 1.9.1909, student fra Herning Gymnasium 1928, tekstilarbejder på Herning Klædefabrik, læreår i Tyskland, England og Tjekkoslaviet. Militær-tjeneste, senere kometskole 1932/33. Genindkaldt som løjtnant i beredskabsstyrken ved mobiliseringen 1939. Indsat i Frøslev og Neuengamme 1944–1945. Driftsleder, senere direktør for Herning Klædefabrik. Rejser, navnlig i Frankrig. Udstrakt skribentvirksomhed: adskillige lokalhistoriske værker, “Danke Schön – en antihelts prøvelser” (Frøslev og Neuengamme), “Ung i gamle dage” (læreår i 30’erne) (Poul Kristensen). Tegninger til bøgerne.

Højskoleelev møder Bacchus

af Erik Merrild

Forord

Når man har været på rejse i det fremmede, kan man som bekendt fortælle noget. Man behøver ikke lægge bånd på sig, for ingen kan kontrollere én. Det var jo så langt borte. Hvis det tilmed er gamle historier, har man endnu mere frihed til at svindle. Det er jo så længe siden. Man samler så stof til en collage: noget kan man huske, noget læser man sig til, noget ser man på billeder, det hele lyver man sammen. Resultatet kaldes fiktion.

Disse sider er et eksempel derpå.

En gammel ven og skolekammerat har følt sig fristet til at fastholde nogle lokaliteter og situationer fra teksten i den fine streg, som også pryder hans bøger. I kender ham godt. Det er Gunnar Jespersen.

1.

Den lokale bus flygter fra Amalfis mondæne turistfims og skruer sig skramlende opad og ind i landet, uden at man dog taber Salernobugtens blå vand af syne. Hvis man da vover at åbne øjnene under dødkørselen. Ikke uden grund kaldes ruten "il diavolo", og føreren må sikkert være i pagt med djævelen. Farten er som på en autostrada. Hvert tiende sekund et brat sving, uden at farten mindskes. For hvert sving gøres der advarende, ildevarslende brug af dobbelthornet. Det lyder nok så lystigt, men man overhører ikke en undertone af mordlyst. Ingen tvivl om, at enhver modstander vil blive stanget i afgrunden.

Fortumlet, men med livet i behold, samler man et kvarter senere sine knogler og vakler ud på torvet i den lille by Ravello.

Man bliver straks slået af stilheden i byen, skønt den med sine nogle tusinde indbyggere er større end Amalfi uden turister. Og så har den endda på dette tidspunkt fået et lille tilskud af fremmede, som på grund af deres sprog

hensætter de fastboende i forundring. De er vant til, at sprog skal klinge, men hvad de her hører, opfatter de nærmest som en gøen. Det er nemlig dansk!

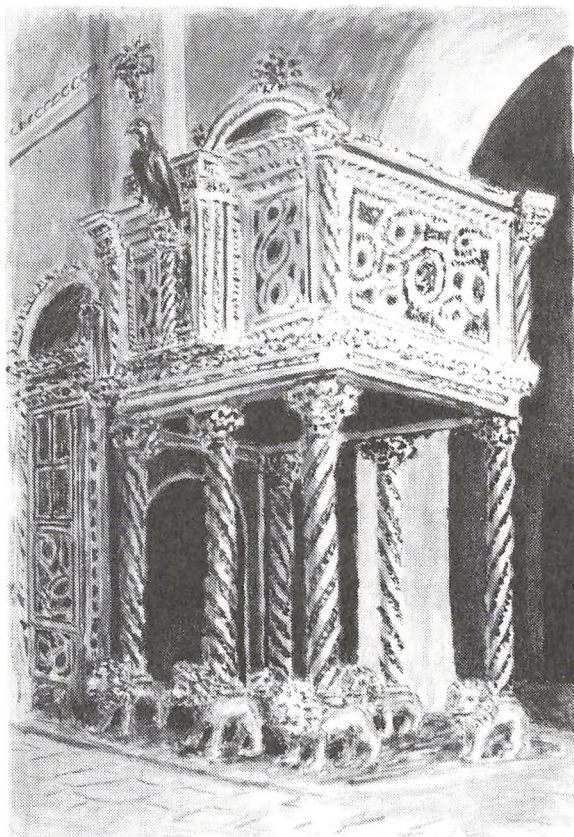
Den person, som hidtil er blevet benævnt som ‘‘man’’, er en af dem. Lad ham hedde Amico, da han nu *er* i Italien og er en ven af dette forbavsende land. Det samme gælder hele den lille danske koloni. I modsætning til de vilde normanner, som under deres higen mod syd fik det blomstrende Amalfi til at visne, er denne moderne normannerinvasion venligsinde.

Hvad har da draget dem herved, udover naturens og klimaets tillokkelser?

Et ungt dansk ægtepar havde fået den kvikke ide at tilbyde et sommerophold på noget, de kaldte Dansk Folkehøjskole i Syditalien. De havde sat sig ind i Italia meridionale mange sociale og kulturelle problemer og brændte nu efter at dele deres viden og interesse med andre interesserede. Og hvorfor ikke lade det udspille sig på den autentiske scene, i nær kontakt med den lokale befolkning? Ideen er senere taget op i varieret form af andre, men her realiseredes den for første gang for ca. 30 år siden i Ravello.

Inden Amico kastede sig ud i det fælles arbejde, mente han, at han skyldte sit omdømme som kulturmenneske at yde stedets historiske trækplastre sin reverens. Selv en så beskeden by kunne byde på sande klenodier. Særlig indtaget var han i domkirkens prædikestol. Et smykkeskrin af marmor med indlagte glasstifter, der spillede i flere farver og dannede fantasifulde mosaikmønstre. Det var højt løftet af seks snoede søjler, også de omviklede med gyldent glitrende bånd. Cosmatisk kunst kaldes den slags arbejder, og Amico, der havde hang til besnærende ordforklaringer, satte frejdigt navnet i forbindelse med kosmetik. Skudt forbi! hånede den trykte rejsefører og oplyste, at stilen var opkaldt efter en slægt af kunstnere, alle med fornavnet Cosmas. Klodsmads! kaldte Amico sig selv, rød i hovedet.

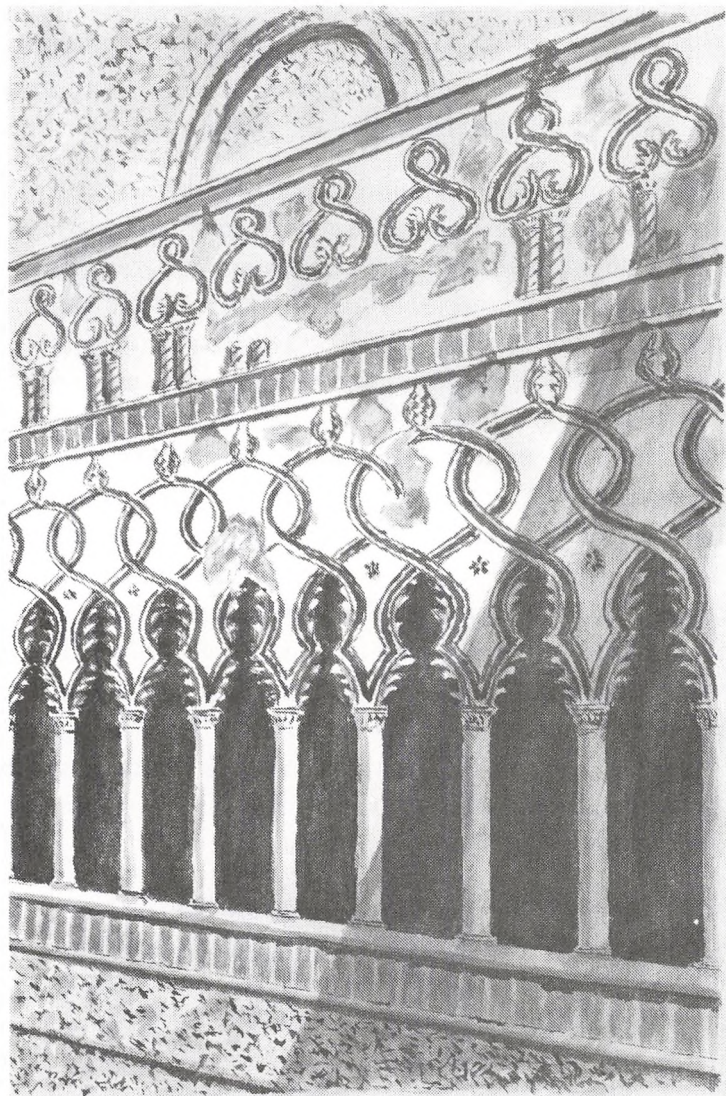
Han kunne umuligt overse kunstnerens lystigste påfund: hele herligheden var båret af seks små, fromme løver! De syntes at traske troskyldigt rundt som dem, man rider på i en karrusel, og give prædikanten en svingom.

Af en eller anden grund kom Amico til at tænke på Tusind og en Nat. Ganske vist viste værkets rene, klassiske linier tilbage til europæisk kulturtradition. Men de strenge former oplivedes af den farverige, dekorative ornamentik, der måtte høre andetsteds hjemme. Men hvor?

På dette ophøjede stade kunne Amico forestille sig en middelalderlig gejstlig stå. Han funderede på, hvorfor man sagde prædikestol om et stykke inventar, der havde så lidt lighed med det mere magelige møbel. Nej, denne gejstlige *stod* som sagt og tordnede mod Djævelen og alle hans gerninger, og det kan man ikke sidde ned til. Ikke det abstrakt onde, heller ikke ham med horn og hestefod, men en djævel i menneskeskikkelse: araberer! Muhammedaneren, der formastede sig til at vanhellige Jerusalem ved sin blotte nærværelse. Agitatoren på prædikestolen havde, ligesom sine kolleger gennem 200 år, været med til at stampe den ene hær af korsfarere efter den anden op af jorden mod de vantro. Men de fromme kræfter var spildt, det blev ligeså mange fiaskoer. Alligevel kunne der opvises resultater, men modsat af hvad de kristne havde tænkt sig. Sammenstødet mellem de to verdener virkede befrugtende på den europæiske side, og den prædikestol, Amico stod og beundrede, var netop en charmerende frugt af mødet med Orienten, uden at den ophidsede herre, der gestikulerede på den, var opmærksom på det. Amico undfangede på stedet en dristig ide om en syntese af Vestens klare tanke og Østens blomstrende fantasi. Det var Vesten, der profiterede af kultursammenstødet.

Også paladser kunne Ravello flotte sig med. Amico forsøgte at sætte sig ind i, hvordan fortidens fattige hentede trøst og resignation i denne skønhed. Og hvordan de store med Guds og kirkens accept følte sig som legitime herrer i deres paladser. Kirker og paladser, filosoferede Amico, – æstetisk blår i øjnene på en godtroende samtid og en nutid, som nærer illusioner om en glørværdig fortid. Hvad med menigmand? Og dem var der jo flest af.

Alligevel nød han at sidde i haven til et af paladserne, hvor også Richard Wagner, der med forkærlighed opholdt sig – dvælede – i paladser, havde drømt. De musikalske visioner, Wagner inspireredes til her, materialiserede sig senere i nogle koglerier i hans Parsifal.

Amico lænede sit hoved mod en søjle fra det 12. årh., de tunge øjenlåg faldt halvt i, og i sin slørede sindsstemning så han Parsifalscenen for sig: en let brise satte liv i løvet, fra havens kroge rev mørke skygger sig løs og blandede sig med bundter af sollys. De blev til mangefarvede, hvirvlende slør, der slyngede sig om vildt dansende pigeskikkelser. Midt i bruset stod Parsifal, den rene dåre, hårdt trængt af de aggressive piger, og en lokkende sang lød omkring ham. Men han værgede godt for sig – lidt klodset tumlede han omkring mellem de vævre piger – og holdt tappert stand mod deres forførelseriske kunster. Det skulle ikke lykkes dem at få ham til at svigte sit kald: at blive vogter af den hellige Gral. De måtte forføje sig til deres mørke kroge og skamme sig. Spøgeriet var forbi.

Tilbage sad den forvirrede Amico og anstillede nogle døsiges betragtninger over det, han havde været vidne til:

Underligt, tænkte han, at der let lægger sig et lidt latterligt skær over den slags standhaftige dydsdragoner, så de ikke nyder den respekt, de fortjener. I stedet for at prise deres dyd vil kyniske spottere snarere tvivle på deres potens. De vil også insinuere, at Potifars hustru har været for fed efter Josefs smag, eller at et veludviklet overskæg har gjort hans modstandskamp let. Det er heller ikke den normale opførsel for helte i den situation. En anden af Wagners helte, ridderen Tannhäuser, vender ikke den lokkende fru Venus ryggen. Han falder godt til i hendes prominente bordel Venusbjerget, uden at det gør skår i hans ridderære.

Ingen faldt heller på at forlange moralsk standhaftighed af den konning Odysseus og tage anstød af hans syvårige romance med nymfen Kalypso. De faldt som mænd! Og en mands sande dyd viste sig på slagmarken, en kvindes i pletfri vandel. Nutildags forekommer ordet og begrebet kun i tekster, der kræver kommentarer.

Med et hoved, der var tungt af varme og tankevirksomhed, vendte Amico tilbage til virkeligheden og nutiden.

Og til arbejdet!

Hver formiddag sad disciplene på et skyggefuldt sted under vinløvet og lyttede og diskuterede. Der var nok at tage fat på. Det var vanskeligt at tro, at denne idyl lå midt i et underudviklet område af Europa, i skærende kontrast til den nordlige del af landet med en blomstrende industri, som ganske vist heller ikke kunne rette op på skævhederne i samfundet. Hvorfor dette svælg mellem nord og syd? Hvad var der gået forud? Hvilke hære og horder havde hærget landsdelen i tidens løb? Hvem plagede og udnyttede det i dag? Hvad skulle der til for at ændre på elendigheden?

Kommunisme? Amico, der tog ivrig del i debatten, kunne f.eks. bidrage med følgende oplevelse fra en tidligere Italiensrejse:

“Jeg vidste jo, at Italien havde det største kommunistiske parti i Europa. Overalt ledte jeg med lys og lygte efter en kommunist. I Venezias, Roms og Neapels usleste fattigkvarterer ledte jeg uden at finde nogen. Endelig helt nede i Pompeji traf jeg en journalist, der arbejdede ved et kommunistisk blad. Ham fortalte jeg om min forgæves søgen.

– Det er helt forkert, du er gået til værks, sagde han. På de steder lever folk, pjalteproletariatet, fra hånden i munden uden noget overskud til at tænke på forandringer, endsige arbejde for dem. Men stil dig op ved fyraften uden for en af de store fabrikker i Milano eller Torino. Der træffer du de højst betalte arbejdere i Italien og de bedst organiserede. Og de er allesammen kommunister.

– Da forstod jeg, at elendighedsteorien ikke dur'', konkluderede Amico.

Læsning var der kun ringe mulighed for eller trang til. I højskolens lille håndbibliotek fandt Amico dog nogle digte, som havde med Italien at gøre. Det var Otto Gelsteds Digte fra en solkyst, udkommet året før. Solkysten var netop kysten ved Salernobugten.

Gode digte at nippe til under en siesta, nydt i de samme frugtbare omgivelser, hvor de blev undfanget, under den samme sol, som gennemglødede den gamle digter.

*I en overflod af lys
slumrer drukken Dionys.*

Lys, sol og vin hører så intimt sammen, at de kan smelte sammen til "gylden solvin". Der holdes ikke skåltaler til vinens pris. Vinen er guddommelig, dionysisk. Som sol og vin går i et, bliver vinen identisk med guden:

*Løft dit glas og lad gennem svælget
glide glødende Dionysos.*

Det er ingen solbeskinnet postkortidyl:

*Nattemørke, gammel kval
holder sjælen fangen.*

Javist, men

*Spurvekvidder, hanegal
hilser solopgangen.*

Digteren kender nok en anden væske end vinen, en mindre opløftende:

*Den bitre galde:
at alle, alle
er dømt til døden,
at alt skal falde.*

Men tanken om døden får ikke lov at råde:

*Men morgenrøden
har andre røster
og rækker dagen
de unge bryster.*

Modsætningen liv – død ophæves i en syntese:

*Et solkys! tag det
med dig i graven.
I samme bæger rækkes dig
livsdrik og dødsdrik.*

Med sådanne digte og deres livsvisdom følte Amico sig bedre rustet til at møde tilværelsens udfordringer.

Aftenerne var for lune til, at man lod sig distrahere af læsning. Man spiste ved lange borde på højskolemaner, ellers naturligvis på italiensk, og vandet var forvandlet til vin. Dagen sluttede selskabeligt, mens man smagte på vinen i al sømmelighed. Bakkantisk var det på ingen måde. Mens glassene

langsomt tømtes, blev der undertiden budt på underholdning af forskellig art. En aften var turen kommet til en lærer ved navn Rask-Madsen. Han var i besiddelse af et vist naturtalent som skuespiller, som til daglig fandt udløsning i klasserne og i jyske forsamlingshuse, og han havde ikke i sinde at lade det ligge brak i ferien. Han lod sig derfor gerne overtale til at give en prøve på sin ofte oversete kunst. Af den lune aftenluft inspireredes Rask-Madsen til at give sin sonore røst ekstra fylde og af vinen til at svinge sig op til følelsesfulde højder, når teksten indbød til det – og også ellers.

Han havde valgt at optræde med Ludvig Bødtchers mere end hundrede år gamle digt “Mødet med Bacchus”, bl.a. fordi det også udspillede under italiensk himmel.

Rask-Madsen klarede sin bariton og intonerede:

*Frascatis friske Haver
Laae end som Børn i Vuggen
Og died Morgenduggen
Da langsomt hjemmefra
Jeg styred Æslets Staver
Mod Monte Porcia.*

Sådan begynder den fastboende Romafarer sin morgentur ud i byens omegn på æselryg. Han hører fontænerne strømme, fuglene kvadre og klokkerne ringe til morgenmesse. Ser fortrolige historiske lokaliteter, vinhaver og lysende bjergtoppe, altsammen indhyllet i caprifolens duft. Midt i al denne idyl kunne han næppe ane, hvad dagen skulle bringe. Hans æsel lod til at vide mere. Det gik der og “smilte med sin Tand”. Det var tilsyneladende også æslet, der vidste, hvor turen skulle gå hen:

*Og Æslet gik indviet
I mine glade Drømme,
Jeg brugte ingen Tømme,
Det speided Vejen snildt
Og holdt ved Osteriet,
Hvor Grenen hang som Skilt.*

Idet den tørstige rytter træder indenfor, foretages et hurtigt scenskift. Varme afløses af kølighed, det dagklare af noget mystisk – dunkelt:

*En klippedyb Cisterne
Med Echos skarpe Gjalden
Stod sænket midt i Hallen:
Jeg skreg et "Evoe!"
og flux det hule Fjerne
Mig svarede med tre.*

("Evoe" var grækernes jubelråb til Bacchus, mente skolelæreren at måtte oplyse om).

Og sandelig, om ikke de sikkert yderst beskedne omgivelser antog et næsten guddommeligt skær, og de pjaltede drikkebrødre blev i det mindste til halvguder:

*Det var en munter Støjen
Om Bacchus' gamle Alter
Halvguder, klædt i Pjalter,
Gav Ordet Ild og Liv;
Løst hang om Skuldren Trøjen
Og løst den blanke Kniv.*

(Den sidste linie blev læst med en ulykkevarslende undertone)

Navnlig en af gæsterne tiltrak sig den nyankomnes opmærksomhed:

*Men ved min Side strakte
En Yngling sig paa Bænken
I rolig Eftertænken
Og med et drømmesmil,
Som dunkle Minder vakte
Om Kunstens Oldtidsstil.*

*Sandalen, som omgjorded
Hans Fod, var ziirlig knyttet,
En Arm hans Hoved støtted,
Den anden med sit Glas
Laa nøgen henad Bordet,
Som støbt af Phidias.*

(Igen var det sidste linie, der fik en særbehandling. Den litterære Rask-Madsen havde læst, at den havde fremkaldt en bifaldsmumlen, da digtet var blevet læst højt for en kreds af unge studenter, deriblandt Georg Brandes).

Men tørsten skulle jo slukkes, og der var ingen tvivl om, hvad bestillingen skulle lyde på:

*Min Røst sig hæve maatte
I Kamp med velske Lunger:
"Viin" raabte alle Tunger,
"Viin!" jublede mit Bud,
Og fra den dybe Grotte
Mig Guden bragtes ud.*

(Amico noterede sig, at "Viin" ligesom hos Gelsted var synonym for "Guden").

Den måtte nødvendigvis gøre sin virkning, ja, den fremmede blev ude af sig selv, han kom i ekstase, og det kaldte ynglingen fra før frem:

*Ham gotted sin Extase
Min Nydelse med Dvælen
Ret kildred ham i Sjælen! –
Jeg skjænkede atter i,
Han hviskede : “Vi piace?”
Med muntert Skjelmeri.*

(Pædagogen havde naturligvis forberedt sig og kunne oplyse, at “Vi piace?” er italiensk og betyder “Kan De lide den?”)

*Men da jeg på hans Tale
Svang Bægret med sin Lue
Og priste Bjergets Drue,
Dens Ild og gyldne Grund,
Lød koldt et “Non c’e male!”
Med Spotten fra hans Mund.*

*Jeg gentog “non c’e male?”
Viis mig “un migliore!”
Han smilte “Si, Signore!”
“End denne?”, udbrød jeg,
“Si”, svared han, “per Bacco!”
Un meglio assai!”*

(Igen var kommentatoren til tjeneste med et par oversættelser. “Non c’e male” betyder “Den er ikke så ringe” “un migliore” “En der er bedre” og “meglio assai” “meget bedre”.)

For at bevise sin påstand fører ynglingen gæsten til sin bolig,

En Oldtidsrest af Stene,

et malerisk, men også dystert Sted:

Vi svandt fra Dagens Lys,

Og iskold Bjergnaturen

Mig hilste med sit Gys.

(Også tilhørerne måtte gyse, da skuespilleren med skælvende stemme læste følgende linier):

Da saae jeg alt hans Skygge

Gigantisk sig at strække

Omkring på Loft og Vægge

Fra Hulens dunkle Hjem.

Men nu blev hulen oplyst, (og det syn, der viste sig, akkompagneredes af et basunstød fra deklamatoren):

Det var et Højtidskue!

Syv kunstigskaarne Fade

Med Løvværk og med Blade

Gik langs ved Grottens Rand

Og laae i Bjergets Bue

Som i en Jættes Mund.

Nu kan demonstrationen og bevisførelsen begynde:

Og Hæverten den blanke

Sank hurtig som Vampyren

Ved Haandens lette Styren

Ned i det skjulte Hav

Og suged fra en Ranke

En lille Drue af.

Denne første smagsprøve

*–minded ved sin Sødme
Om Elskovs første Kys.*

(Rask–Madsen smagte nydende på ordene). Hæverten er i gang igen, ordene er de samme, kun er der anden gang tale om en større drue, tredje gang om en lille klase. Den anden prøve virker således:

*Den varmed mine Aarer
Med Løvens Hjerteblod, –
Jeg kunde grebet Kroner
I Øjeblikkets Mod.*

(Her blev tonen patetisk. Ingen kunne være i tvivl om, at den medlevende aktørs hvælvede bryst var opfyldt af en løves mod).

Den tredje prøve fik den drikkende (og følgelig den reciterende) til at føle sig inspireret af digtningens muse. Værten sprang nu over de næste vinfade og tog fat på det syvende og sidste. Virkningen var overvældende!

(Den forplantede sig også til de chokerede tilhørere. Ved ordene

Der kom en Ildcascade

følte de sig ramt af et alt raserende lyn).

Samtidig skete der mærkelige forvandlinger:

*En sælsom Taage var der!
Med eet de muntre Fade
Forsvandt fra deres Stade, –
Og alvorsfuldt der laa
Syv gule Leopardder
Med Labben krydset, skraa.
Da skued jeg bedøvet
Til Ynglingen med Smilet, –
Han stolt paa Thyrsus hviled,
Hans Blikke vakte Gys, –
Jeg tumlede i Støvet
Og stammed ‘‘Dionys!’’*

Den sidste smagsprøve havde gjort det af med den fremmede og kastet ham i støvet for vinens gud.

(Med velberegnet effekt markeredes omslaget til dagslyset og den nøgternhed, der indledtes med ordene:

Hvi flere Ord vel spille?

En vis ulyst sporedes også i stemmen. Det var tydeligt, at lærer Rask–Madsens kunstner temperament helst udfoldede sig i rusen. Et lignende stemningsskred ville sikkert ske, når han om 14 dage omplantedes fra det farverige Syden til den dystre skolestue derhjemme).

Den vågnende rejsende genforenes også pludselig med sit indviede ridedyr:

*Og dorsk med lange Øren
Stod Æslet ved min Side
–Hvordan, maa Bacchus vide’’*

Han vil helst finde en naturlig forklaring på det skete:

*“Det var en Viingaardsbonde,
Det Hele var en Ruus’’.
“Det var jo kun en Bonde!
Gjentog jeg trøstig atter.”*

Men helt er det nu ikke forbi med kogleriet:

*Da lød en dæmpet Latter,
Og tæt ved træets Rod
Jeg Formen skimte kunde
Som af en Bukkefod.*

(Ingen skildrer det hemmelighedsfulde skælmeri, skuespilleren søgte at lægge i ordet “Bukkefod”).

I den følgende tid gik turisten og håbede på et gensyn med sin mystiske vært.
Men

*Nej, Sligt kun een Gang skeer:
Han var og blev forsvunden,
Jeg saae ham aldrig meer. –*

Efter digtets 52. og sidste strofe gik luften af Rask Madsen.

Under hele den lange optræden havde Amico ladet sig vugge af digtets rytme og kaste frem og tilbage af den deklamatoriske bølgegang, mens han spændt fulgte det sælsomme handlingsforløb. Hvem var den gavmilde mundskænk? Var det kun en bonde? Gåden kunne ikke og skulle vel heller ikke løses.

Men Amico nærrede fra nu af et uroligt, ubestemmeligt ønske om at komme ud for et lignende møde – med eller uden æsel.

2.

En eftermiddag søgte Amico ensomheden og gik ud for at udforske omegnen. Hidtil havde han ladet sig blænde af stedets facade, de dårende panoramer over den evindeligt blå golf, indrammet af dekorative pinjer og cypresser. Vant som han var til en streng, jysk natur blev han efterhånden mistroisk over for al denne lækre idyl. Var den indsmigrende elverpige ikke hul i ryggen?

Og faktisk vendte Ravello ryggen til et måske mere interessant bagland. Byen lå på et plateau ved en kløft, der strakte sig inde fra landet ned til Amalfi. Valle del dragone hed kløften. Nej, ikke noget med dragoner, lille Amico, men Dragedalen. Amico mente virkelig at kunne forestille sig, at en kæmpeøgle havde vredet sig vej mod havet ved at vælte klippemasserne til side. Højt oppe, hvor bjergene var blevet nøgne, løb en række savtakker, som sagtens kunne sidde på ryggen af sådan et bæst. Han gik ned ad bjergsiden ad slyngede stier mellem vinmarker, der i terrasser klatrede op ad de stejle klipper. I haverne lyste citronerne som pynt på et juletræ.

Mindre velplejede var de bygninger, Amico kom forbi, dog med undtagelse af de privilegerede, kirkerne. I en af dem, han gik ind i for at blive svalet af, lå et par sortklædte kvinder på knæ. Hvis de kunne læse, kunne de på et opslag få at vide, at en stemme på et forkert parti ved et valg betød nægtelse af adgang til den sidste olie, men til gengæld sikker adgang til helvedes ild. På den lille kirkegård viste gravstenene foruden navnene også billeder af de afdøde. Under et rørende amatør fotografi fortalte en indskrift, at her ventede Antonio C. på genopstandelsen. Han ventede med snadde i munden mellem

grå skægstubbe og en bulet bør på hovedet. “Forhåbentlig har han stemt rigtigt”, tænkte Amico medfølelse.

Efterhånden var Amico kommet tværs over Dragedalen og stod pludselig ved foden af flere hundrede trappetrin og foran et lille skilt, hvorpå der stod, at adgang var forbudt for uvedkommende. På dansk! Hvad var nu det? Var der en dansk koloni til i Syditalien? Men Amico forstod ikke længere dansk og gik trøstigt op ad de flere hundrede trappetrin. Han kom til en stor, fæstningsagtig bygning, over hvis indgangsportal det latinske ord Salve var indhugget. Denne velkomsthilsen lød høfligere end ordene dernede på skiltet, så Amico betænkte sig ikke, men åbnede døren og kom ind i en lang korridor med mange tætsiddende døre, der måtte føre ind i cellelignende rum. Var det et fængsel, han var havnet i? Imod denne tanke talte det gæstfrie ord over indgangen, men var der ikke også en tillidvækkende sætning over indgangen til en berygtet koncentrationslejr? Men et fængsel uden fangevogtere var vel utænkeligt. Måske var det et kloster, og munkene eller nonnerne var optaget af fromme øvelser. Ikke en sjæl lod sig se eller høre, og uden at have fået en løsning på gåden gik Amico igen ud af det hemmelighedsfulde hus.

Mens han gik langs husmuren, hørtes pludselig den sprøde lyd af et blæseinstrument. Kunne det være en drilsk Panfløjte? Nej, nu hørte han, at det var en obo, der blev trakteret med stor virtuositet. Og var det ikke jo, det var en af Carl Nielsens sprælske humoresker for obo, de kapriciøse spring i tonegangen var ikke til at tage fejl af. Og dog, den ærkedanske Carl Nielsen i disse eksotiske omgivelser, det kunne ikke være muligt, det måtte være varmen, der spillede den stakkels Amico et puds.

Endnu før de gækkende toner var vejret hen, dukkede en lyshåret maler op med sit endnu fugtige lærred. Her var da en mere håndgribelig kunstart end

den luftige musik, den måtte kunne give fastere grund under fødderne. Ikke alene lærredet, men hele manden var oversmurt med maling, kun den lillefinger, han rakte Amico til hilsen, var nogenlunde uplettet.

Samtidig bød han ham velkommen til stedet – på dansk! – åbenbart i den tro, at det drejede sig om en novice. Men Amico ville aldeles ikke være velkommen hos de gale, for nu var han næsten sikker på, at huset var et galehus, og mens han mumlede nogle uforståelige ord, begyndte han skyndsomst nedstigningen ad de flere hundrede trappetrin.

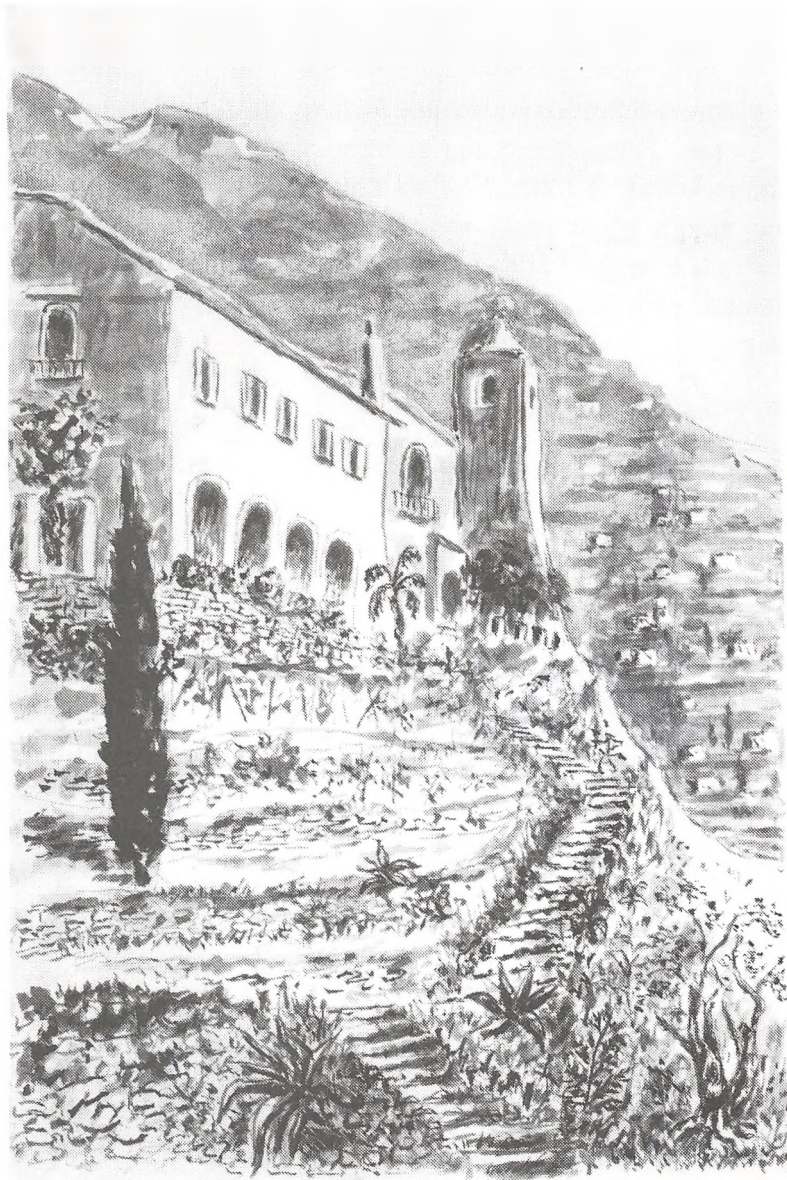
Midtvejs mødte han en gammel vandringsmand med hvidt gedebukkeskæg – eller var han bare stærkt ubarberet? – kasket og knortekæp. Amico havde på fornemmelsen, at han nu trådte en repræsentant for en tredje kunstart imøde, digtningen. Han bukkede ærbødigt og sagde goddag.

– Goddag, De er dansker, kan jeg høre

–Og De er Otto Gelsted, kan jeg se

–Tak!

Det var begyndelsen til en lille samtale på trappen. Med eet slag blev nu alt opklaret og sat på plads, da digteren brugte sin kæp som en tryllestav. Det mystiske hus viste sig at være San Cataldo, et tidligere nonnekloster, nu i dansk besiddelse og brugt til rekreation og arbejdsplads for medlemmer af dansk åndsliv – musikere, kunstnere og forfattere. Digteren vendte sig mod Dragedalen og pegede med kæppen på lokaliteter rundt om, som han var fortrolig med og omtalte med varme som gode venner. Det var tydeligt, at her var hans paradys, men også, at han ikke hengav sig til romantisk natursvælgen. Der var slanger i hans paradys, “Ravellos helvedhunde”, der

glammede, og fluer, der stak. Amico på sin side fortalte om, hvad han bedrev i Ravello, og det syntes at interessere den gamle. I det samme lød gonggongen, som tidligere kaldte til Vesper og nu mindede pensionærene om middagen. Gelsted adlød, enten fordi han var veldresseret eller ganske simpelt sulten, men inden han gik, indbød han Amico til et senere besøg. Han mindede om en gammel skjald, da han steg et par trin op, vendte sig, løftede stokken højt og sagde med værdighed:

– Det vil jeg sætte pris på!

Amico sprang ned ad de flere hundrede trappetrin, to trin ad gangen, og med bevingede skridt hastede han hjem gennem Dragedalen.

Han havde mødt en digter.

3.

Der blev røre i den danske koloni, da han fortalte om det, der var overgået ham. Han var dagens mand, og alle kunne i hele hans person se et genskær af den åndelighed, han havde været i berøring med. Der var enighed om, at bekendtskabet måtte udnyttes. Sagen var den, at man havde planlagt et besøg i det antikke teater i det nærliggende Pompeji med et græsk drama på programmet, og da Gelsted kort forinden havde udgivet en bog om græsk drama, kunne man jo passende invitere ham med i teatret efter en forudgående middag på højskolen, hvor han så skulle forberede gruppen på teateroplevelsen.

Sådan var den listige plan, og skønt Amico nødig ville dele sin digter med andre, lod han sig dog overtale til at begive sig til San Cataldo i diplomatisk mission, en post, som han nok kunne se det betydningsfulde og ærefulde i.

4.

Denne gang fandt Amico døren til klosteret låset. Den signora, som åbnede, og som så ud til at gøre god fyldest i køkkenregionerne, bankede på en af celledørene og meldte un amico. Nu vidste han altså, hvorfor han hed sådan, og han følte en varm glæde og stolthed over nu også at være *ven* med en digter.

Cellen, han trådte ind i, var ikke meget mindre spartansk udstyret, end dengang den var beboet af en nonne. Digteren rejste sig lidt fortumlet fra sengen, varm og rødmosset efter søvnen i middagsheden. Eller skulle det være ...? Nej, ikke så tidligt på dagen! Nogle dråber mundvand havde banet sig vej og tegnet en lille, størknet stribe på kinden af Gelle. Uden surhed over at være blevet vækket så brat bød han gæsten plads, og et øjeblik efter kom signoraen ind med en karaffel vin. Hun kendte nok sine pligter! Og det var ikke en hvilken som helst vin, men en husvin i egentlig forstand, udsprunget af klostrets vinmarker, mættet af netop denne jords kraft og denne sols glød. En sådan vin er desværre anonym, skønt den fortjente et velklingende navn. Navnet nonneblod er beslaglagt, og det lyder desuden for fromt. Nej, dit navn skal være Drageblod!

Karaffen blev udskiftet flere gange i de kommende timer.

Amico sad overfor en spinkel skikkelse, skødesløst klædt uden ønske om at virke bohemeagtig. Den tynde arm, der holdt glasset, var langt fra “som støbt af Fidias”! Alle grækere gik vel heller ikke rundt og lignede deres gude- og atletstatuer, og hvis denne helleneres lærling skulle sammenlignes med en græker, måtte det snarest være Sokrates. Eller en silén – uden vinvom. Amico så ind i lysende øjne, der på en gang var milde og indtrængende, på en gang barnlige og alvidende. Han gættede på et nervøst og sensitivt gemyt.

Han begik med det samme en taktisk fejl. Han havde glemt, at når hos Homer en besøgende ville opnå noget hos sin vært, så bød gæstevenskabets love, at han først skulle beværtes, måske endda et par dage, inden han kom frem med sit ærinde eller blev spurgt om det. Men Amico busede straks ud med teaterplanen – og blev omgående afvist. Gelsted var for tiden i færd med at oversætte den latinske digter Catul og kunne umuligt omstille sig til det græske.

Mon Catul og hans Lesbia egentlig morede ham? Efter hans mening var der ingen ægte lidenskab i disse elegante kærlighedsdigte.

– Giv mig tusinde kys og dernæst hundrede osv, osv, det er ikke erotik, men aritmetik, hævdede han.

– Men “odi et amo”, had-kærlighedsfølelsen, som han pines af, vovede Amico at indvende, taler den ikke til den, der har introduceret Freud i Danmark?

– Nej, for Freud er videnskab, det andet er kun ord og ekshibitionisme. I virkeligheden pines han ikke spor.

Beskæmmet bøjede Amico hovedet over for denne intime kender af latin og eros.

Bedre gik det ikke med græsk drama. Derhjemme førte Amicos job med sig, at han måtte fuske også på det felt, og derfor følte han sig næsten på hjemmebane, da han gav sig i kast med en heltinde som Antigone. Som det er skik i Danmark, udtalte han efter latinsk tradition navnet med tryk på anden stavelse.

– Antígone, Antígone, vrissede Gelsted og fortsatte med sin klynkende, galdrende gammelmandsrøst.:

– Jeg kan ikke se hende for mig, jeg kan ikke ta-ale med hende, jeg kan ikke elske hende.

Hun skulle hedde Antigo-one!

Som om man kunne elske sådan en strid dame, tænkte Amico, hvor man så end lægger tryk på hende. Men en sagtmødig mand som Gelle har nok brug for stærke kvinder.

Dog måtte han erkende, at det, han levede *af*, det levede Gelsted *i*.

Nu mente Amico, at det var hans tur til at tage stik hjem. Som den Brecht-fan han var, vidste han, at også Brecht havde haft fat i Antigone (han lagde stadigvæk trykket på anden stavelse). Selvfølgelig kunne Brecht ikke dy sig for at lave om på Sofokles. Mens Athen hos den græske digter fører en forsvarskrig, er staten hos Brecht ude efter at sikre sig herredømmet over nogle fremmede sølvminer. Gelsted hørte det med en mine, som om han overvejede, om det ikke var helligbrøde, men så kom han i tanker om, at også Aristofanes kunne "hugge igennem al frasepatriotisme ind til benet i sagen: det diplomatiske rænkespil om økonomiske fordele".

Brechts forsøg på at sætte det kommunistiske Manifest på vers, oven i købet heksametre, fik det til at gibbe i Gelle. Homers versemål, som havde lyst op i den mørke skolestue i Jesuiterkollegiet i hans ungdom! "Det var som at møde en stor, blå, solgennemskinneth bølge." Det beroligede ham at høre, at Brecht havde opgivet forsøget.

Også i denne omgang havde han et fortrin frem for Amico. Han havde kendt Brecht, "en nu så overmåde berømt digter." Og som han sagde i anden sammenhæng, i forbindelse med malerkunst: "En del af glæden ved at opleve kunst består i at lære den person, der står bag kunstværket, at kende." Han havde oversat flere af Brechts stykker til dansk, mens denne var i Danmark, og kunne fortælle om, hvor umulig "stykkeskriveren" var at samarbejde med, fordi han ustandselig lavede om på sine tekster. Et af de stykker, Gelsted havde oversat til opførelse på Det kgl. Teater, var teksten til balletten De syv Dødsynder, som blev taget af plakaten efter en enkelt opførelse. Efter hvad Amico havde læst hos en tysk teaterhistoriker, skete det efter ordre fra kongen, som ifølge samme kilde var den eneste, der havde

forstået teksten. Harmfuld skulle han have forladt sin loge og udtalt, at det skulle den kongelige ballet ikke bruges til! Den historie kunne Gelsted aflive. Det var snarere det tyske gesandtskab, der havde grebet ind og gjort opmærksom på, at Brechts navn nødvendigvis sås på plakaten. Eller måske var det på dansk initiativ for ikke at tirre løven. Få år efter slutte den os alligevel.

Gelsted var mindre forgæbet i Brecht, end den ungdommelige Amico syntes om. Han så nok spændvidden i Brechts kunst, fastheden i hans form og originaliteten i hans fantasi, men : “Hans dramatiske teori kan ikke siges at have almengyldig værdi, men den har interesse, når det gælder om at forstå hans egen skuespildigtning”, mente han.

De to forfattere havde ikke samme sans for naturen. Det er kendt, at Brecht så naturen uden tålmodighed. Han fortalte engang Gelsted, at når han havde gået for længe alene omkring i en skov, blev han søsyg og først lykkelig, når han fjernt fra kunne høre lyden af en brændehuggers økse. Gelsteds kommentar hertil: “Det er jo en sund bemærkning, som jeg ikke skal kritisere. Og dog ...”

Lidt stødt følte Amico sig nok på Brechts vegne. Hvorfor denne reserverthed, når så mange andre slap billigere? Ved nærmere eftertanke fandt han, at det snarere var en balanceret vurdering med plusser og minusser, – som i hele Gelsteds kritiske produktion. Han måtte beundre den åbenhed og rummelighed, der omfattede alt fra Homers dagklare verden til Dostojefskis sjælelige afgrunde og Hans Kirks menneskelige indlevelsesevne. Så elskelig var han, at han mere følte sorg end vrede over Hamsuns ideologiske udskejelser, og de reaktionære, næsten racistiske træk hos Johs. V. Jensen var bare beklagelige. En kavalkade af malere, digtere, filosoffer, arkitekter og skuespillere, mange af dem personlige bekendte, drog forbi Amicos

undrende øjne, ikke hulter til bulter, men i god orden og sammenhæng. Alle kvaliteter blev fremdraget og påskønnet; men størst iblandt disse var klarheden.

Nu var det virkelig tid til et lille frikvarter. De gik ud på den lille balkon, der hørte til cellen. På gesimsen kom hver morgen et firben, en miniudgave af dalens drage, og lod sig fodre af digteren. Under balkonen faldt klosterets vinmarker ned ad den stejle skrænt, og Gelsted indåndede i dybe drag den aromatiske duft af alt, hvad den frugtbare jord kunne frembringe af sydlandsk flora. Han måtte få fuldt udbytte af et ferieophold i Syden! Ikke på den kendte, banale måde. Umuligt at forestille sig Gelle plaskende i Salernobugtens lunkne vand eller gispende på en strandbred. Hver morgen fyldtes Dragedalen med sol som en kumme med vin, og hans gamle hjerte fyldtes med fryd og blev ungt påny. Ordet "lys" kom igen og igen. Men kløften kunne også være fyldt med tåge, og Amico forstod, at hans vært kendte til mismodets tåger og anfægtelsernes fluestik. Naturen var ikke noget glansbillede. "Vi, som elsker Syden og antikken", sagde han, "ved, at også den lyse dag ejer sin mystik".

Også det menneskelige samfund havde sine skyggesider.

– Se, den lille, barbenede pige dernede på stien med et bjerg af kviste på hovedet. Sådant pukler børnene, lige fra de kan kravle, og de bliver gamle uden at kende noget til social forsyrg. Og hvad får de ud af det? Slid og slæb på jord, der ikke er deres egen, mens ejeren, il padrone, skummer fløden.

Her måtte Amico frem med et spørgsmål, der hele tiden havde ligget ham på læben. Hvordan kunne Gelsted vise sin humanistiske begejstring for antikken, kunsten og digtningen, for gammel og aktuel kultur i *arbejdernes* blad? Hans svar lød:

– Man kan ikke forstå fjerne tiders problemer uden at sætte sig ind i nutidens. Og arbejderne er de retmæssige arvinger til alle værdierne i svundne kulturer. Jeg gør mig stadig til talsmand for en aktiv humanisme, der støtter sig til arbejderklassen og virker med til at virkeliggøre det klasseløse samfund; jeg gør mig til talsmand for en revolutionær humanisme. Men det kan godt være, de betragter mig som en gammel særting.

Det var det nærmeste, Gelsted kom til en bekendelse. Altfor kategoriske erklæringer lå ellers ikke for hans urolige og søgende gemyt.

Hermed var frikvarteret forbi, men de fortsatte indenfor igen. På bordet stod en ny karaffel vin, vistnok nummer seks. Det var nu kommet dertil, at Amico anså det for hensigtsmæssigt at vende tilbage til teaterplanen. Og klimaet var nu så opblødt, at Gelsted bukkede under for det tilløkkende i at overvære et græsk drama i de rigtige omgivelser. Han kunne også nok tænke sig at spise til middag med højskolefolkene og se, om alle var lige så rare som Amico, og så...ja, så fik han vel også sagt lidt om græsk drama. Sejren var hjemme, og Amico kunne for så vidt godt gå, mens han endnu kunne. Men det kunne virke uhøfligt, og desuden var der endnu noget tilbage i den sjette karaffel. Den gav ham en association til de syv vintønder i Ludvig Bødtchers Bacchusdigt, men Gelsted klynkede: – Jeg bryder mig ikke om digte, som man skal bruge dåseåbner til. Han troede, der var tale om Cecil Bødker med de eksperimenterende digte i "Anadyomene", og inden Amico nåede at korrigere ham, fortsatte han: Selv tillægger jeg det ubevidste stor betydning

for kunsten. Det svarer vel til det, man i ældre tid kaldte inspiration. Men jeg ynder ikke tanken om at afskaffe fornuften i kunsten. Lyrik og logik bør ikke være fjendtlige begreber, men hellere et broderpar.

– Undskyld, men det var nu Ludvig Bødtcher, jeg talte om, afbrød Amico ham forsigtigt, og den gamle digterkollega huede Gelsted bedre. Nu havde Amico forberedt sig under sin siestalekture og gjort den skarpsindige iagttagelse, at mens Bødtcher rimede “Dionys” på “gys”, lod Gelsted “Dionys” rime på “lys”. Var det ikke karakteristisk for Gelsted livssyn?

– Måske, svarede denne, men når De nu har læst så flittigt på mine digte, husker De vel også følgende linier:

*Aldrig forføre
skal mig den vilde,
drukne og øre
asiatiske vildmand.*

Ham frygter jeg, også når han bringer sine berusende gaver. Men han er med til at give Antikken dens krydrede smag. Bild for Guds skyld ikke jeres unge ind, at grækerne var stive og farveløse! Tænk på, hvor meget blod der flyder i det græske drama! Hør larmen fra de vilde bakkantinder og de lystne satyrer i Dionysosoptoget! Glem heller ikke den saftige Aristofanes, ophavsmanden til komedien og revyen!

Og idet han tømte det sidste glas, svang han sig til lyriske højder og messede, mens de opløftede hænders besværgende gestus akkompagnerede den græskfynske modulerede talestrøm:

– Lige så strålende en oplevelse det er hos Platon at møde tænkningen i den første dugvåde morgenglans, er det hos Aristofanes at se humoren hæve sig

som en fabelfugl med drømmeskinnende vinger, satirens rovdyrnæb, realismens kraftige klo og struben rislende af sød poesi.

Mens digteren red Pegasus, havde Amico også tømt sit sidste glas, og også han fik sig en formidabel ridetur. Det gik til på følgende forunderlige måde: I Ludvig Bødtchers grotte i Monte Pinzio forsvandt til sidst de syv vinfade, som digteren havde smagt lidt rigeligt af, og i deres sted var der – syv gule leoparder! (de rimede faktisk på ...''var der''). I Gelles celle i San Cataldo var de seks karafler pludselig erstattet af – seks løver! Dem mente Amico at genkende, og .. jo, det var jo dem, der kørte rundt med prædikestolen i Ravello! En af dem fandt han sig med ét siddende overskrævs på, ja, måske gav de ham alle seks en svimlende karruseltur, som endte med, at han blev slynget af og kastet på gulvet.

I sin ynkværdige tilstand mærkede han cellens vægge og loft åbne og udvide sig, og med den blå himmel som baggrund så han en lysende skikkelse, eller rettere to, eller rettere en dobbeltskikkelse: Dionysos og hans modpol solguden Apollon i broderlig forening! Men det stærkeste lys udgik fra Apollon.

Senere kunne Amico ikke gøre rede for, hvordan værten var blevet sin amico kvit. Han tumlede ned ad de flere hundrede trappetrin, to-tre ad gangen, stormede gennem Dragedalen, blev modtaget i triumf i Ravello – og lagt i seng.

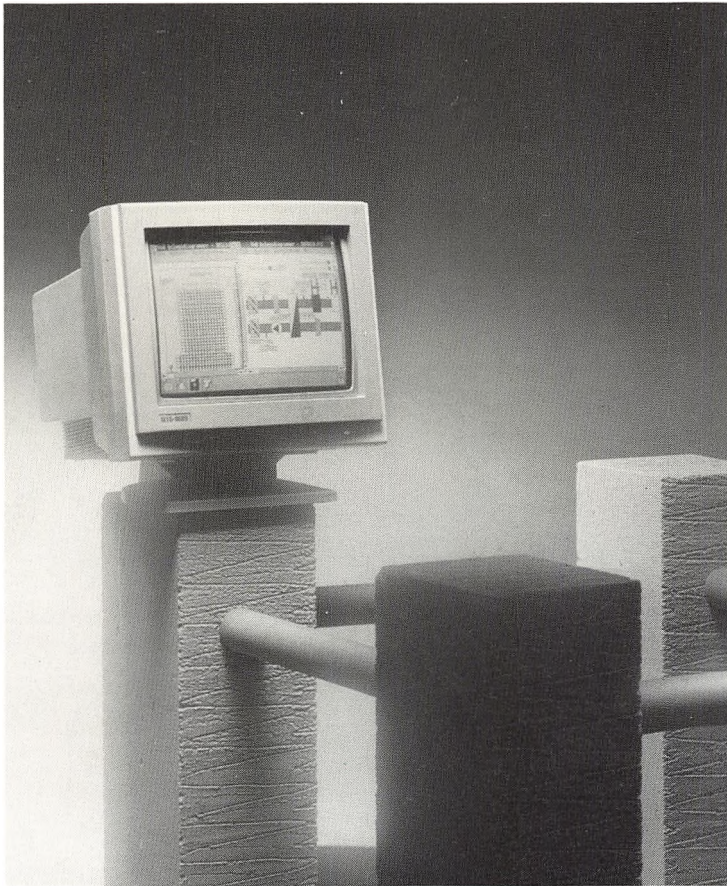
5.

De følgende dage gik i spændt venten. Da dagen nærmede sig, mente man, det var bedst at ringe til klosteret og minde den distræte digter om aftalen. Man fik fat i forstanderinden, priorindens efterfølger, en reinkarnation af dalens drage. Og som sådan vågede hun over den forsvarsløse Gelsted. Nu var han endelig kommet i gang med at bestille noget og måtte aldeles ikke forstyrres af sådan noget pjank. Amico kom ikke mere sin digter nær.. ”Han saae ham aldrig meer.” ”Nej, Sligt kun een Gang skeer!”

Fra nu af blev Amico set på som en ligemand i Ravello, ikke uden en vis skadefryd. Egentlig havde han mest lyst til at rejse hjem.

Den intelligente hjørnesteen

Hjørnesteinen i Herning Gymnasiums klimaanlæg er TREND.

TREND CONTROL DANMARK markedsfører og installerer avanceret bygningsautomatik ved hjælp af microprocessorstyrede anlæg, som sikrer et optimalt indeklima og et reduceret energiforbrug.

TREND's komponenter bygger på en målrettet forskning og udvikling af microprocessorteknologi. I en periode på ca. 10 år har TREND på globalt plan leveret over 5000 styringsanlæg for såvel den offentlige som den private sektor.

Via TREND bygningsautomatik har man yderligere mulighed for at styre og overvåge lysbehov samt el- og varmekonsum i mangeartede lokaliteter.

Kun fantasien sætter grænser for anvendelsen af TREND bygningsautomatik.

TREND
TREND CONTROL DANMARK
SOFIENLYSTVEJ 7 · DK 8340 MALLING
BOX 43 · TLF. 86 93 35 00 · FAX 86 93 35 88

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450005453947